

**Eelnõu kooskõlastamise käigus esitatud märkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel
veterinaarseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu
seletuskirja juurde**

Ettepaneku tegija	Märkused ja ettepanekud	Arvestame / ei arvesta / selgitus
Rahandus- ministeerium	<p>1. Seletuskirjas tuuakse välja eelduslik personali- ja majandamiskulu (189 000 eurot aastas). Samas ei selgu, kui suur osa sellest on personalikulu ja kui palju tööjõudu lisandub.</p> <p>Eelnõule eelnenud VTK-s 2023. aastal märgiti tööjõukulude vajaduseks ligi 178 000 aastas. Kas siis ei olnud kulude arvestuse aluseid selgitatud ja ei olnud aru saada, kuidas nimetatud summani jõuti. Nüüdseks on kulu veelgi kasvanud, samas selgitused on jätkuvalt puudulikud.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Pärast 2023. aastat, mil VTK avaldati, on oluliselt muutunud vajadused – suurematest teemadest on juurde tulnud nn varjupaikade moodul ja riigilõivu kogumise osa, mis teeb arendust keerulisemaks ja kallimaks ning seega ka püsivaid tegevuskulusid (s.t arenduste hoolduskulud ja teenuse pakkumisega ning klientide teenindamisega seotud kulud).</p> <p>Seletuskirja on täiendatud ning kulused kirjeldava tabeli all (lk 42) on personalikulude kohta välja toodud järgmine info:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalikulude hulgas kahe töötaja palgakulu: tooteomanik palgaga 3000 eurot, IT-analüütik palgaga 3200 eurot. Registri ülalpidamiseks mõeldud personali- ja majanduskulud kaetakse riigilõivuga. Uusi töötajaid juurde ei võeta. • Kõigi kulude arvestuse aluseks on võetud PRIA IT-raamhanke tunnihinnad ning vastavate tööperede keskmised töötasud. <p>Samuti on täpsustatud majandamiskulude komponente.</p>
	<p>2. Eelnõuga kehtestatakse riigilõivu loomade registri toimingute eest. Samas soovitakse sätestada lõivuvabastus riigiasutusele, kohaliku omavalitsuse üksuse asutusele ning MTÜ-dele, kes tegelevad hulkuvate loomadega. Riigilõivuvabastused on sätestatud riigilõivuseaduse 2. peatükis. Palume eelnõuga sätestatava paragrahvi lõiked 3 ja 4 sätestada nt seaduse §-na 51⁴ „Loomade registri toimingute eest riigilõivu tasumisest vabastamine“.</p>	<p>Arvestame</p> <p>Lõivuvabastuse sätted on eelnõusse lisatud riigilõivuseaduse § 51⁴-na.</p>
	<p>3. Palume kontrollida veterinaarseaduse § 3¹ lõike 2 sõnastust, kuivõrd sellest ei ole aru saada, milliseid nõudeid kohaldatakse loomade ja milliseid inimese (looma pidaja) suhtes või kohaldataksegi kõike</p>	<p>Arvestame</p> <p>Eelnõus on sõnastust täpsustatud selliselt, et oleks üheselt arusaadav, et asjaomaseid sätteid kohaldatakse loomade pidamisel.</p>

	mõlemale.	
	<p>4. Eelnõust ja seletuskirjast ei selgu, kuidas kavatsetakse tagada registri andmete õigsus. Eelnõu on suunatud üksnes registreerimisele ja loomade kiibistamisele, kuid puudub surnud loomadest teavitamise regulatsioon. Seega on antud juhul väga suur tõenäosus, et registri andmed muutuvad õige peaaegu ebaadekvaatseks.</p>	<p>Selgitame Veterinaarseaduse alusel on kehtestatud maaeluministri 25. novembri 2021. a määrus nr 73 „Põllumajandusloomade registri põhimäärus”. Nimetatud määruse muutmise kavand on eelnõu seletuskirja lisana failidele lisatud. Seal on ka selgelt välja toodud, et looma surma kohta on kohustus andmed registrisse edastada. Samuti on rakendusakti kavandis nimetatud, kes millisel puhul need andmed registrisse esitab.</p> <p>Seaduse eelnõu § 1 punktis 33 (VS § 35 lõiked 5² ja 5³) on lisaks sätestatud andmete ajakohastamiseks andmete esitamise tähtaeg (st ka looma surma kohta andmete esitamine) ning § 1 punktis 34 (VS § 35 lg 6¹) välja toodud, et andmete säilitamise aeg on seotud looma surma kohta kande tegemisega.</p> <p>Loomapidaja ettevõttes loomadega toimuva kohta ajakohaste andmete esitamise kohustus tuleneb EL loomatervise määruse artiklist 84.</p>
	<p>5. Seletuskirjas on märgitud, et planeeritud andmekogu ülalpidamisega kaasnevad tööjõu- ja majandamiskulusid kaetakse riigilõivust. Sõnastus on natuke ebatäpne, kuid võrd sellest võib ka aru saada selliselt, et riigilõiv laekub otse asutusele, millest saab kulusid katta. Selgitame, et riigilõiv laekub riigieelarvesse ja kuludeks eraldatakse vahendid eelarvega.</p>	<p>Selgitame Riigilõivu kehtestamise eesmärk ongi tagada riigieelarvesse vahendite laekumine, et PRIA-l oleks võimalik seda nende tegevuse kulude katmiseks asutuse või REM-i eelarvesse taotleda. Seletuskirja sõnastust on täpsustatud.</p>
	<p>6. Palume selgitada, kuidas on planeeritud seletuskirjas toodud (lk 26) „Raha registri ülalpidamiseks, hoolduseks ja riigilõivu teenustasudeks tuleb igal aastal arvestada PRIA baasrahastuse sisse“ rakendada? Kellele antud ülesanne suunatud on? Märgime, et kehtivas riigi eelarvestrateegias ei ole eelnõuga kaasnevate kuludega arvestatud ja eelnõu heakskiitmisega kaasnevad kulud tuleb katta Regionaal- ja Maaeluministeeriumi valitsemisala eelarvest. Palume seletuskirjas välja tuua, kuidas on kavas planeeritud kulusid katta. Palume ka selgitada, mida tähendab seletuskirjas nimetatud riigilõivu teenustasu?</p>	<p>Selgitame Riigilõivu kehtestamise eesmärk ongi tagada riigieelarvesse vahendite laekumine, et PRIA-l oleks võimalik seda nende tegevuse kulude katmiseks asutuse või REM-i eelarvesse taotleda. PRIA eelistus on, et see summa oleks nende baasrahastuse hulka arvestatud, selleks, et oleks tagatud teenuse pakkumiseks vajalikud vahendid. Seletuskirja sõnastust on parandatud.</p> <p>Riigilõivu teenustasu all peetakse silmas järgmist: erinevatel pangalinkidel, mille kaudu kliendid e-PRIAs riigilõivu tasuvad, on eraldi hinnakirjad ülekannete tegemiseks. Hinnakirjajärgse ülekande tegemise teenustasu kulu jääb PRIA kanda.</p>
	<p>7. Seletuskirja kohaselt on veterinaarseaduse (VS) muutmise üks eesmärke lemmikloomade heaoluga seotud probleemide lahendamine. Kuna seadus on</p>	<p>Ei arvesta, selgitame Vastavalt määruse (EL) nr 576/2013 artikli 35 lõikele 1 otsustab pädev asutus pärast konsulteerimist ametliku</p>

	<p>koostatud viis aastat tagasi ning selle rakendamisel on ilmnunud teatud kitsaskohad, soovitakse eelnõuga kitsaskohad kõrvaldada. Lähtudes eelnõu eesmärgist soovime tähelepanu juhtida lemmiklooma heaolu parandamisele ning menetlustele ja võetavatele meetmetele, mis on seotud mittekaubanduslikul eesmärgil riiki sisse veetavate lemmikloomade piiriületustoimingutega.</p> <p>Kehtiva VS § 9 kohaselt on loomatervise, sh loomataudide leviku tõkestamise üle järelevalvet tegev asutus Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA). VS § 9 punkti 2 kohaselt on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 576/2013 artiklites 33–35 sätestatud juhtudel pädevaks asutuseks Maksu- ja Tolliamet (MTA). Viidatud artiklid 33-35 reguleerivad lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kontrolli ELis, eelkõige piirületusega seonduvalt lemmiklooma dokumentide kontrolli. VSi muutmise eelnõu väljatöötamiskavatsuse menetluses tegi MTA ettepaneku VS § 9 punkti 2 täpsustada ning selgelt välja tuua, et määruse artiklis 35 sätestatud looma surmamise otsuse tegemine ei saa olla MTA pädevuses, vaid selleks on pädev PTA. Eelnõus on märkusega arvestatud ning VS § 9 punkti 2 vastavalt muudetud. Oleme täiendavalt analüüsinud VS § 9 kohaldamisala ning määruse 576/2013 artiklis 35 sätestatud meetmete võtmise ja haldusotsuse tegemise protsessi ning leiame, et MTA ja PTA toimingud ja otsustuspädevuse piirid tuleb selgemalt piiritleda.</p> <p>Määrusega 576/2013 sätestatakse lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise suhtes kohaldatavad loomatervishoiunõuded ja sellise liikumise vastavuskontrollide eeskirjad. Kui lemmikloomaga soovitakse Eestisse või Eesti kaudu teise ELi liikmesriiki reisida, tuleb täita määruse II ja III jaotises sätestatud loomatervishoiunõuded. Määruse artiklite 33 ja 34 järgi teeb liikmesriigi pädev asutus lemmiklooma dokumentide ja identsuse kontrolli artikli 3 punktide i ja j tähenduses ning kui loomatervishoiunõuded on täidetud,</p>	<p>veterinaararstiga ning, kui see on asjakohane, omaniku või volitatud isikuga, kas loom tagasi saata lähteriiki või-territooriumile (punkt a) või isoleerida lemmikloom ametliku järelevalve all (punkt b). Pädev asutus on kontrolle läbiviiv asutus, ehk MTA, vajadusel konsulteeritakse PTA ametnikuga. PTA-l ei ole pädevust piiripunktis anda korraldusi loomaga liikuvale isikule, vaid ainult anda olukorrale hinnang, mille alusel MTA edasi tegutseb. Leiame, et probleem on lahendatav töökorralduslikult ametite vahelise koostööleppega.</p>
--	---	--

	<p>lubatakse lemmikloom riiki sisse. VS § 9 punkti 2 järgi on artikli 33 ja 34 kohase dokumentide ja identsuse kontrolli tegemiseks pädev MTA.</p> <p>Praktikas on lemmikloomade piiriületusega seotud rakendamisprobleemid ilmnunud siis, kui dokumentide ja identsuse kontrolli tulemusel selgub, et määruses sätestatud loomatervishoiunõuded ei ole täidetud. Sel juhul võtab riik artiklis 35 sätestatud meetmed, milleks saab olla kas lemmiklooma tagasi saatmine lähteriiki, lemmiklooma isoleerimine ametliku järelevalve all eesmärgiga täita loomatervishoiunõuded või looma surmamine. Leiame, et sarnaselt looma surmamise otsuse tegemisele eeldab ka lemmiklooma lähteriiki tagasi saatmise või lemmiklooma isoleerimise otsustus erialaseid teadmisi ning see pädevus on veterinaarakeskasutusel, mis teeb järelevalvet loomadele või inimestele edasikanduvate loomataudide ennetamise ja tõrje eeskirjade täitmise üle kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/429 (loomatervise määrus). Viidatud loomatervise määruse artikli 4 punktis 55 nimetatud veterinaarakeskasutus on Eestis VS § 9 punkti 1 kohaselt PTA. Veterinaarakeskasutus vastutab ametlike kontrollide (art 4 p 33) korraldamise ja muude ametlike toimingute eest. Seetõttu ei saa MTA olla piiripunkti jõudnud, kuid loomatervishoiunõuetele mittevastava lemmiklooma suhtes määruse 576/2013 artiklis 35 sätestatud edasiste meetmete võtmise otsuse tegija. Seda toetab ka tänane praktika, mida MTA ja PTA rakendavad koostöös määruse 576/2013 artikli 35 lg 1 p b ja artikli 32 kohase eriloa välja andmisel. Artikkel 32 annab liikmesriigile õiguse otsustada, kas nõuetele mittevastava looma suhtes on võimalik siiski nõuded täita (n vaktsineerimine) ning eriloa alusel lemmikloom riiki lubada. Selline olukord on artikli 32 mõistes käsitatav eriolukorrana ning erandina saab riiki sisenemiseks anda loa PTA (VS § 9 p 2 pädevus).</p> <p>Artikli 32 kohase eriloa andmise protsess eeldab, et lemmikloom hoitakse ametliku järelevalve all isolatsioonis ning pädev</p>	
--	---	--

	<p>asutus määrab, kus on isolatsiooniks heakskiidetud koht ja millised on isolatsiooni tingimused (art 32 lg 1 p b). Artikli 35 lg 1 punktis b viidatud lemmiklooma isoleerimise üle otsustamine loomatervishoiunõuete täitmise eesmärgil (määruse II ja III jaotis) on täpselt samasugune protsess nagu määruse artiklis 32. Lemmiklooma tervisega seotud otsuse (isoleerimine ja vaktsineerimine) teeb nii artikli 32 kui artikli 35 puhul PTA konsulteerides veterinaararstiga. Seetõttu ei ole VS § 9 p-s 2 sätestatud õiguslik lahendus, kus PTA on pädev asutus määruse artikli 32 osas aga MTA artikli 35 osas, arusaadav, järjepidev ega põhjendatud.</p> <p>Ka lemmiklooma tagasi saatmise otsust (art 35 lg 1 p a) ei ole võimalik teha kaalumata artikli 32 kohase eriloa andmise võimalust. Näiteks, kui lemmiklooma omanik on sõjapõgenik või ELi kodanik, on lemmiklooma lähteriiki tagasisaatmine välistatud. Järelikult tuleb otsustada isoleerimise ja nõuete täitmise võimaluse või looma surmamise küsimus. Kui tegemist on olukorraga, kus looma omanik on kolmanda riigi kodanik ja on nõus nõuetele mittevastava lemmikloomaga lähteriiki naasma, kuid transpordivõimalus selleks (n tagasilend Tallinna lennujaamast) avaneb mitme päeva pärast, tuleb otsustada looma isoleerimise küsimus. Lemmikloom võib isolatsioonis olla ametliku järelevalve all ja heakskiidetud kohas. Need sisulised otsused saab teha veterinaarakeskasutusena PTA.</p> <p>Arvestades ülaltoodut palume VS § 9 punkti 2 muuta selliselt, et MTA oleks pädev asutus artiklite 33 ja 34 osas, kuid mitte artikli 35 osas.</p>	
Sotsiaal-ministeerium	<p>1. Kahetsusväärne on, et eelnõus on lemmiklooma mõiste avatud viitega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele. Kuigi on mõisteta, miks selline lahendus on seadusandjale kõige mugavam, on siiski tegemist peamiselt tavalisele inimesele suunatud regulatsiooniga ja peaks olema siseriiklikus õiguses selgelt, arusaadavalt ja ühemõtteliselt avatud.</p>	<p>Võtame teadmiseks</p> <p>Selgitame, et tegemist ei ole seadusandja mugavusega, vaid EL-i õiguse rakendamise reeglitega. ELi määruseid kohaldatakse ELTL-i artikli 288 kohaselt üldiselt, need on tervikuna siduvad ja vahetult kohaldatavad kõikides liikmesriikides. EL-i määruseid riigisisesse õigusesse üle ei võeta. Vahetult kohaldatava EL-i määruse sätete kopeerimine või ümberkirjutamine riigisisestesse</p>

		<p>õigusaktidesse ei ole lubatud ja viitamine tagab mõiste võimalikult üheselt mõistetavuse. Viide on tehtud, et saavutada suurem ühtsus Eesti ja EL õiguses olevate mõistesüsteemide vahel.</p> <p>HÕNTE § 18 lõike 2 kohaselt peavad EL-i õigusega seotud seaduseelnõus kasutatavad terminid olema kooskõlas EL-i õiguses kasutusel olevate terminitega ning eelnõus neid üldjuhul enam ei määratleta.</p>
	<p>2. Loomapidaja on VS § 5 lõike 1 järgi ettevõtja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punkti 24 tähenduses. Viidatu sätestab, et „ettevõtja” on füüsiline või juriidiline isik, kes vastutab loomade või toodete eest, sealhulgas piiratud kestusega ajal, v.a lemmikloomapidajad ja veterinaararstid. Kahjuks ei selgu ei eelnõus ega seletuskirjas, kes on „lemmikloomapidaja”, kellele vastavad nõuded kohalduvad ning kelle andmeid töödeldakse. Kui vaadata Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2026/429 artikli 4 punktis 12 avatud „lemmikloomapidaja” mõistet, siis on tegemist lemmiklooma pidav füüsiline isik, kes võib olla lemmiklooma omanik. Selline mitmeti tõlgendatavus võib aga tekitada arusaamatusi selles, kelle andmed tegelikult peab esitama.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Eelnõus kasutatakse mõistet „lemmikloomapidaja” EL-i loomaterwise määruse art 4 punktis 12 sätestatud tähenduses. Mõiste „lemmikloomapidaja” on määratletud vahetult kohaldatava EL-i loomaterwise määruse art 4 punktis 12 ja selle määratluse kohaselt on lemmikloomapidaja lemmiklooma pidav füüsiline isik, kes võib olla lemmiklooma omanik. Selgitame, et tulenevalt EL-i loomaterwise määrusest on loomapidaja või lemmikloomapidaja looma pidav isik. Kui loom kuulub loomapidajale, on ta samaaegselt nii loomapidaja kui ka loomaomanik. Kui looma pidav isik ei ole looma omanik, on ta siiski loomapidaja ja vastutab loomapidamisele kehtestatud nõuete täitmise eest.</p> <p>VS-is ei sätestata nõudeid omandisuhtest lähtuvalt – loomaterwise seisukohast on oluline, et oleks selge looma pidamise eest igapäevaselt vastutav isik.</p> <p>Oleme seisukohal, et eestikeelsed sõnad „loomapidaja” ja „lemmikloomapidaja” on ka määruse (EL) 2016/429 kontekstis üheselt mõistetavad.</p>
	<p>3. Vastavalt AvTS § 43¹ lõikele 1 asutatakse ja kasutatakse andmekogu seaduses, selle alusel antud õigusaktis või rahvusvahelises lepingus sätestatud ülesannete täitmiseks. Eelnõuga muudetakse VS § 34 lõike 2 sisesejuhatavat lauseosa lisades registri eesmärgile loomade jälgitavus ning laiendatakse kontrollitavate ringi lemmikloomapidajatega. Andmete kogumist põhjendatakse seletuskirjas kui vajadust „toetada KOV-e oma ülesannete täitmisel ja vähendada varjupaika sattuvate loomade hulka”, sh peaks registris olev andmestik andma järelevalve tegijale teavet peetavate loomade jälgitavuse kohta – märgistamise ja</p>	<p>Selgitame</p> <p>PRIA ülesannete hulka kuuluvad põhimääruse kohaselt ka teiste seaduse või muu õigusaktiga antud või ministri poolt temale pandud ülesannete täitmine. Põllumajandusloomade registrisse kantavate andmete puhul tuleb arvestada, et sõltuvalt loomapidamise eesmärgist või loomaliigist kogutakse andmed erinevatesse registri osadesse. Vastavalt sellele, milliseid andmeid kogutakse, toimub ka teavituste saatmine või vajadusel seiramine vastavalt sihtgrupile. Koerakatku leviku korral mõnes Eesti piirkonnas ei saadeta selle kohta teavitust muude loomade pidajatele, näiteks piimaveise</p>

	<p>registreerimise kontroll, omandis olevate lemmikloomade arv või looma korduv varjupaika sattumine.</p> <p>Nimetatud registripidamise eesmärgiga ei ole kooskõlas eelnõu § 1 punktis 24 sätestatud registri volitatud töötaja (Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (PRIA)) õigus kasutada registriandmeid erinevate teadete edastamiseks, veel vähem seire või küsitluse korraldamiseks. Seletuskirjas on toodud erinevaid näiteid, milliseid teateid edastatakse, kuid näidisloetelus olevate teavituste tegemine ei kuulu PRIA põhimääruse kohaselt ameti ülesannete hulka. Miks ja kuidas sellised teavitused registri eesmärgist lähtuvad, seda seletuskirjas ei käsitleta. Arusaamatuks jääb ka arvestades andmekoosseisu, kuidas jõuaks PRIA surnud loomaomaniku sugulasteni, kellele seletuskirja järgi soovitakse edastada „<i>teade registris oleva teabe uuendamise vajaduse kohta – kes on uus loomapidaja</i>“. Mõeldamatu on, et PRIA hakkaks andmeid töötlemas eesmärgiga leida konkreetne inimene, sest lemmiklooma kui vallasasja puhul toimub surnud omaniku/pidaja korral omandiõiguse üleminek pärimismenetluses. Veelgi enam, et nt tõukoera puhul inimene, kelle juures looma elas, ei pruukinud olla isegi looma omanik. Seletuskirjas ei põhjendata ka, milliste avalikes huvides oleva ülesande täitmiseks on kavandatud kasutada seirete ja küsitluste raames töödeldavaid andmeid.</p>	<p>pidajatele, vaid ainult koerte pidajatele. On meelevaldne järeldada eelnõu ja seletuskirja põhjal, et riigiasutus valimatult ja eesmärgipäratult oma tegevusi korraldab.</p> <p>Registri pidamise eesmärkide hulka loomade jälgitavuse lisamine on põhjendatud mitte ainult koerte, kasside ja valgetuhkrute, vaid ka põllumajandusloomade pidamise vaatest. Loomade jälgitavuse tagamine ja selle kohta andmete koondamine on oluline osa toiduohutuse tagamisel, taudide ennetamisel ning taudipuhangute korral neile reageerimisel.</p> <p>Kinnitame, et lemmikloomapidaja surma korral ei saada PRIA teavitusi selle isiku lähikondlastele. Lisaks asjaolule, et lähikondlaste kohta puuduvad PRIA-l andmed, ei ole PRIA-l ka huvi selliseid teavitusi saata. Tegu on ebaõnnestunud sõnastusega eelnõu seletuskirjas. Seletuskirja sõnastust on parandatud.</p> <p>PRIA põhimäärusest tulenevatele ülesannete hulgas on ka andmete analüüsimine. Isikute täiendav teavitamine on oluline taudiennetuse, toiduohutuse ja registriandmete õigsuse tagamiseks (sh loomade jälgitavuse tagamiseks) ning leiame, et selle võimaluse jätmine on igati asjakohane. Oleme lisanud eelnõusse nõusoleku alusel näiteks seiretes ja küsitlustes osalemise.</p>
	<p>4. Eelnõu § 1 punkti 25 kohaselt kogutakse loomade registrisse füüsilisest isikust lemmikloomapidaja puhul nimi, isikukood või selle puudumise korral sünniaeg, telefoninumber, e-posti aadress, elukoha aadress ning tema peetava lemmiklooma identifitseerimiseks vajalikud andmed, samuti andmed lemmikloomapidaja nime muutmise ja tema surma kohta. Nagu seletuskirjaski märgitakse peab andmete töötlemisel järgima isikuandmete töötlemise põhimõtteid, üheks selliseks põhimõtteks on minimaalsus - andmeid tuleb koguda nii vähe kui võimalik teatud eesmärgi saavutamiseks ja igaks juhiks andmete kogumine on ebaseaduslik. Jääb arusaamatuks ja seletuskirjast ei selgu,</p>	<p>Selgitame</p> <p>Lemmikloomapidaja elukoha aadress on vajalik loomapidajale tema looma tagastamiseks, kui loom leitakse ja loomapidajaga ei saada kontakti. Samuti on see info oluline KOV-ide vaatest, et tagada neile andmestiku olemasolu selle kohta, kui palju koeri, kasse ja valgetuhkruid nende haldusterritooriumil peetakse. Sellisel puhul ei ole see vajalik isiku täpsusega, kuid registrisse andmetele ligipääsu andmisel arvestatakse ka kasutajagruppide konkreetsete vajadustega. Samuti on aadressiandmed olulised selleks, et KOV-il oleks võimalik üldistatult aru saada, millistes piirkondades lemmikloomi suuremal või väiksemal arvul peetakse</p>

	<p>milleks on kõiki ülalnimetatud andmeid vaja ja kuidas need tegelikku eesmärkide saavutamisse panustavad. Seletuskirjas tuuakse, et „<i>isikuandmeid on vaja eelkõige lemmikloomapidaja ja tema lemmiklooma vahel seose loomiseks eesmärgiga loom kaduma mineku korral pidajale tagastada, erijuhtudel järelevalveasutustele piiriületuse õiguspärasuse ja loomapidamisnõuete täitmise kontrollimiseks</i>“. Viidatust ei selgu aga millise eesmärgi saavutamist toetab:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lemmikloomapidaja elukoha aadress – jääb selgusetuks, milline on selliste andmete kasutamise eesmärk. Tõukoorte puhul on loomaomanike suhted väga erinevad, kasutatakse nii rendi-, laenu-, kaasomandi kui ka muid omandi suhteid ning omanik ja koera asukoht aga ka valdus ei pruugi olla kattuvad. Olukorras, kus koer on kaasomandis või elab mitmes kodus puudub igasugune vajadus loomapidaja elukoha andmete järele. Kui elukoha aadressi eesmärk võiks olla loomapidamisnõuete täitmise kontrollimine, siis on asjakohane ikkagi koguda andmeid lemmiklooma pidamise koha kohta; • lemmikloomapidaja nime muutmise andmed – jääb arusaamatuks, mis on need täpsed andmed, mida sellise andmekoosseisu all silmas peetakse. Eraldi on andmekoosseisus lemmikloomapidaja nimi. Kui looma omandisuhted muutuvad on endiselt kogutavateks andmeteks lemmikloomapidaja nimi; • lemmikloomapidaja surma andmed – kuigi seletuskirjas on adresseeritud võimalust teavitada surma korral inimese sugulasi registris oleva teabe uuendamise vajadusest, jääb laiemalt selliste andmete kogumise põhjus arusaamatuks. Nagu eelnevalt märgitud, ei ole mõeldav, et PRIA sekkuks pärimismenetlusse, ka puudub andmekogus andmekoosseisus igasugune 	<p>selleks, et tagada oma elanikele vajalike teenuste kättesaadavus: näiteks koerte väljaheidete jaoks prügikastid, jalutusväljakud jmt.</p> <p>Lemmikloomapidaja nime (eesnimi/eesnimed) ja perekonnanimi/perekonnanimed)</p> <p>muutmise andmed on vajalikud olukorras, kus isik abiellub või muudab muul põhjusel nime. Lemmiklooma tagastamisel tema pidajale on oluline veenduda, et loom tagastatakse tegelikule loomapidajale.</p> <p>Lemmikloomapidaja surma korral ei sekku PRIA pärimismenetlusse. Igal elusal lemmikloomal, kelle kohta on andmed registrisse kantud, peab olema seos isikuga, kes teda peab. Kui loomapidaja on surnud ja selle kohta saabub registrisse vastav info, on oluline, et andmetes toimuks teatud aja jooksul ka pidaja osas muutus. On oluline, et loom ei jääks hooletusse pärast seda, kui loomapidaja on surnud.</p>
--	---	---

	võimalus, et PRIA üldse saaks lemmikloomapidaja sugulased tuvastada.	
	<p>5. Teise olulise andmetöötluspõhimõtena ei pruugi olla tagatud andmete õigsus.</p> <p>5.1. Andmed peavad olema aja- ja asjakohased. Eelnõu § 1 punktiga 35 täiendatakse VS-i §-ga 121², mille kohaselt kohustatakse kohalike omavalitsusi andma PRIA-le üle enne 2027. aasta 1. juunit kehtinud korras arvestuse pidamiseks kasutatavas andmekogus kogutud andmed. Kuigi on tervitatav, et sellise lahendusega soovitakse vältida, et juba üks kord registritesse kantud lemmikloomi peaks uuesti tasuliselt uude registrisse kandma, ei selgu seletuskirjas, kas ja kuidas tagatakse ülekantavate andmete õigsus.</p> <p>Täna ei võimalda ei LLR (www.llr.ee) ega Eesti (www.lemmikloomaregister.ee) lemmikloomaregister, omanikul endal teha muudatusi ei selles, kas loom on omaniku vahetanud või ka selle kohta, et loom on juba surnud. Seega sisaldavad need registrid juba täna ebatäpseid andmeid, mille uuendamist loomaomanikele/pidajatele ei võimaldata või võimaldatakse üksnes läbi veterinaararsti (s.o tasulise teenuse) kaudu. Seletuskirjast lähtuvalt võib aru saada, et registrisse ei kanta ümber Eesti Kennelliidu (Eesti tõukoerte liit) ega Eesti Kassikasvatajate Liit Felix (Eesti tõukasside liit) registrite andmeid, mis aga on ilmselt kõige täpsemad vähemalt tõukoerte ja -kasside osas.</p>	<p>Selgitame</p> <p>KOV-idel on kohustus pidada arvestust koerte ja vajadusel teiste lemmikloomade kohta (kehtiv VS § 32 lg 4). Eesti elanikel on enamikes KOV-ides (67-s 79-st) kohustus koerad kiibistada ja registreerida KOV-i vastavas andmekogus, kasside kohta on sarnane kohustus ligi pooltes KOV-ides. Koerte kiibistamise kohustuseta on vaid 6,5% Eesti elanikkonnast, nagu ka seletuskirjas väljatoodust nähtub. Kuna riik võtab KOV-idelt üle lemmikloomade kohta arvestuse pidamise kohustuse, võetakse ka KOV-idelt nende senini kogutud andmed. PRIA puhastab ja korrastab need andmed (sh dubleerivad, aegunud jne) selleks, et tagada, et andmed oleksid aja- ja asjakohased.</p> <p>Eesti Kennelliidu registri eesmärk on tõuraamatu pidamine, mitte arvestuse pidamine Eestis peetavate koerte kohta. Lisaks on Eesti Kennelliidu registris koera kasvataja andmed, kuid mitte tegeliku pidaja andmed. Seega nende andmete ülekandmine ei täida registripidamise ja selleks vajalike andmete koondamise eesmärki. Eesti Kassikasvatajate Liit Felix, nagu ka Eesti Kennelliit, on vabatahtlik ühendus, mistõttu sealsed andmed ei ole samuti kõikehõlmavad. Kehtiva õiguse (VS § 32 lg 5) kohaselt on kohustus mikrokiibiga märgistatud koerte, kasside ja valgetuhkrute kohta andmete registreerimiseks KOV-i registris, mis tähendab, et tõukoerte ja -kasside kohta peavad need andmed juba praegu olema KOV-ide andmebaasides olemas. Tõukoerte ja -kasside liitude registritest andmete ülekandmine loodavasse riigi lemmikloomaregistrisse looks dubleerivad andmed KOV-ide registrisse kantud andmetele lisaks, mis omakorda suurendaks PRIA tööd neile esitatud andmete puhastamisel ja korrastamisel.</p>
	<p>5.2. Seletuskirja leheküljel 13 sedastatakse, et andmete ajakohasuse eest vastutab lemmiklooma pidaja, ning märgitakse, et ajakohastatavad on „elukoha- ja kontaktandmed rahvastikuregistris“. Nagu märgime kooskõlastuskirja punktis 3 ei ole</p>	<p>Selgitame</p> <p>Registrisse on vaja kanda lemmiklooma pidaja andmed. Kui omanik ja pidaja on erinevad isikud, tuleb registrisse kanda looma pidaja andmed, mitte omaniku omad. Ajutised liikumised loomaga, sh</p>

	<p>nt tõukoerte puhul ajakohastatud andmed ilmtingimata seotud lemmikloomapidaja andmetega, st koera omanik võib olla andnud oma koera rendile, ta võib olla kaasomandi koer, või elada muudel põhjustel mujal kui tema tegelik omanik. Ebamõistlik on eeldada, et sellised mh lühiajalised (poegimise ajaks või kaasomandis olemisel nädalaks või paariks, puhkuse ajal koerahoius jms) teises kohas teise inimese juures elava koera puhul tehakse lemmikloomapidaja muudatus ja tasutakse riigilõiv. Sama kehtib iga lemmiklooma puhul, kelle elukoht ei pruugi ühtida loomapidaja elukohaga. Siinkohal jääbki selgusetuks, et millisel eesmärgil loomapidaja elukoha andmeid kogutakse.</p>	<p>reisimise või paaritumise/poegimise ajaks, ei too endaga kaasa veel vajadust registris andmeid ajakohastada, sest loomapidaja ja seeläbi ka looma püsielukoht ei ole sellest muutunud. Sealhulgas ei pea registris registreerima loomapidaja vahetumist ainuüksi selle pärast, et loomaga minnakse maale vanaema juurde suvitama. Loomapidaja vahetumine tuleb registreerida registris siis, kui loomapidamisõigus ja sellega koos ka vastutus antakse püsivalt üle teisele isikule. Seletuskirja on vastava sisuga ka täiendatud.</p> <p>Elukoha andmete kogumise vajaduse kohta näete täpsemat selgitust varasemalt selle kohta esitatud küsimuse vastuses.</p>
	<p>5.3. Andmete töötlemise ja õigsuse vaates on kahetsusväärne, et eelnõuga on planeeritud registrikannete tegemine läbi veterinaararsti (eelnõu § 1 punktis 17 VS § 32 lõikes 7). Kui on olemas infosüsteem, siis miks ei ole võimalik automaatselt andmeid uuendada, näiteks omanikud/pidajad saaksid ise sisse logida ja oma andmeid muuta. Arvestades veterinaarteenuse kulukust ja kättesaadavust mh maapiirkonnas ning senist praktikat (andmeid ei käida uuendamas) on paratamatu, et sellise lahenduse korral ei olegi võimalik tagada andmete ajakohasust.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Nagu viidatud eelnõu punktis kirjas, korraldab veterinaararst andmete esitamise loomade registrisse:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mikrokiibiga märgistatud koera, kassi, valgetuhkru ja VS § 32 lõikes 3 nimetatud lemmiklooma ning tema pidaja kohta esmakordse kande tegemiseks loomale mikrokiibi paigaldamise järel; 2) VS § 32 lõikes 5 nimetatud hulkuva looma veterinaarse läbivaatuse ja loomale tehtud ravi kohta kande tegemiseks nimetatud läbivaatuse või ravi tegemise järel. <p>See tähendab, et edasised andmete ajakohastamised pärast esmase registrikande tegemist ei toimu veterinaararsti abil, vaid isikud ise ajakohastavad oma andmed, sh loomapidaja vahetumise. See ei raskenda kuidagi andmete ajakohastamist näiteks loomapidaja telefoninumbri muutumise korral, sest selleks ei pea pöörduma veterinaararsti juurde. Andmeid, mis puudutavad veterinaarseid menetlusi, ajakohastavad veterinaararstid. Veterinaarse menetluse tegemiseks on vajalik veterinaararsti visiit.</p> <p>Veterinaararst esitab registrisse mikrokiibi paigaldamise järel andmed mh mikrokiibi koodi kohta. Praegune praktika, kus see on osaliselt jäetud loomapidaja enda esitada, ongi tekitanud olukorra, kus kiibistatud loomade kohta osaliselt andmed registritest</p>

		<p>puuduvad ja loomade mikrokiibiga märgistamine ei täida ühtki eesmärki. Seetõttu on veterinaararsti roll siin võtmetähtsusega.</p> <p>Juhime ka tähelepanu, et eelnõu § 1 punktis 21 (VS § 32 lõikega 8) on loodud volitusnorm ministrile määruse kehtestamiseks. Nimetatud rakendusakti kavandis on täpsemalt ette nähtud nõuded, kes milliseid andmeid ja millal peab ajakohastama.</p>
	<p>5.4. Samal ajal jääb selgusetuks, kui vastavalt eelnõu § 1 punktis 17 tehtava VS § 32 muudatusega nähakse lõikes 6 ette, et „<i>lemmiklooma pidaja vahetumise registreerimise loomade registris tagab iga järgmine loomapidaja või lemmikloomapidaja</i>“, siis kas ja kuidas on planeeritud lemmikloomapidaja vahetumisel välisriigiomanike poolt vastavate muudatuste tegemine. Samuti ei selgu, kuidas on tõukoerte ja -kasside aga miks mitte ka muud lemmikloomapidajad sellise lahenduse korral kaitstud pahatahtlike lemmikloomapidajate muutmise eest, kus nt omanikuvahetust ei olegi toimunud või lemmikloom on varastatud või kadunud.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Seletuskirjas on välja toodud, et lemmikloomapidaja vahetumise registreerimisel kinnitavad lemmikloomapidaja vahetumise registris nii eelmine kui ka uus loomapidaja.</p> <p>Samuti on seletuskirja lisaga eelnõule lisatud rakendusakti kavandi nr 5 § 3 lõikes 5 kirjas: Lemmikloomapidaja vahetumise korral esitavad loomade registris registreeritud lemmikloomapidaja ja lemmiklooma tulevane pidaja isikutuvastust võimaldaval viisil loomade registri vastutavale töötajale taotluse loomapidaja vahetumise registreerimiseks loomade registris. Taotluse esitamisega kinnitab registreeritud lemmikloomapidaja lemmiklooma üleandmise uuele loomapidajale ja tulevane lemmikloomapidaja lemmiklooma vastuvõtmise registris registreeritud loomapidajalt.</p> <p>Seletuskirja on selguse mõttes eelnõu § 1 punktis 21 täiendatud.</p>
	<p>Registri kulust ja riigilõiv</p> <p>6. Seletuskirjas on põhjendatud riigilõivu suurust ja vajadust asjaoluga, et registri ülalpidamise kulu on hinnanguliselt 189 000 eurot.</p> <p>6.1. Riigilõivu määra arvestamisel on lähtutud ebaõigetest andmetest. Arvestuste tegemisel on lähtutud Eestis sündivate tõukoerte, tõukoerte kutsikate võõrandamise, tõukasside sünni ja Euroopa Komisjoni kaubanduse kontrolli- ja ekspertsüsteemi veebiplatvormil TRACES (edaspidi TRACES) registreeritud lemmikloomade ning varjupaikadest koju läinud lemmikloomade arvust. Arvestatud ei ole tõsiasjaga, et tõukoeri ja -kasse on</p>	<p>Selgitame</p> <p>Riigilõivu määra arvutamisel ei ole lähtutud valeandmetest. Nagu ka seletuskirjas korduvalt ja põhjendatult on välja toodud, ei ole võimalik võtta arvesse tegelikku lemmikloomade populatsiooni, sest tegelikke andmeid selle kohta ei ole: „Täpsed andmed igal aastal sündivate koerte, kasside ja valgetuhkrute kohta ning loomapidaja või lemmikloomapidaja vahetumiste kohta aastas puuduvad,“ „Kalkulatsioon annab tulemusena eeldusliku riigilõivu suuruse, kuna täpseid andmeid lemmikloomade arvu kohta Eestis ei ole“ ning „Samas tuleb nende jooniste põhjal tehtavate</p>

	<p>Eestis kordades vähem kui on segaverelisi. Samuti pole arvestatud asjaoluga, et TRACESe süsteemi kasutamine ei ole juurdunud ning selle kasutamine on kohustuslik üksnes juhul, kui lemmikloom tuuakse sisse kaubanduslikul eesmärgil (st inimene ei reisi ise, et oma lemmikloom välisriigis ära osta ja koju tuua).</p> <p>Jääb arusaamatuks, miks ei ole arvesse võetud üldist Eesti lemmikloomade populatsiooni. Kui tegemist oleks registriga, mis koondab vaid tõuloomade andmeid (seletuskirjas toodud tõukassid ning tõukoerad koos omanikuvahetusega moodustavad eeldatavatest registreeringute arvust enam kui 53%), siis ei ole antud registri pidamine üldse vajalik. Nagu seletuskirjas sedastatakse on vastavate loomade andmed terviklikult juba koondatud Eesti Kennelliidu tõukoerte ning tõukasside aretusühingute registritesse.</p>	<p>järelduste tegemisel võtta arvesse ka asjaolu, et meil puuduvad andmed Eesti eri piirkondades peetavate lemmikloomade tegeliku arvu kohta (sealhulgas kiibistatud või registreeritud koerte, kasside ja valgetuhkrute osakaal, loomapidajate arv, loomapidajate vahetumiste arv aastas jne), mis võimaldaks adekvaatselt hinnata regionaalseid mõjusid, sealhulgas seda, kui suurt osa ja mil määral eri piirkondade elanikke muudatus tegelikult mõjutab.“</p> <p>Riigilõivu suuruse arvutamiseks on oluline teada, kui palju sünnib koeri, kasse ja valgetuhkruid ning mis mahu toimub loomapidajate vahetumisi ühes aastas. See annab infot selle kohta, kui palju registritoiminguid aasta vältel tehakse ning selle põhjal on võimalik välja arvutada ühe registritoimingu hind.</p> <p>Nagu eelnevalt öeldud, ei ole Eestis piisavalt tegelikkust peegeldavaid andmeid, millele tugineda. Seetõttu ongi koondatud arvutuse tegemiseks need andmed, mida on olnud võimalik koguda. Üldine lemmikloomade populatsioon ei ole siinkohal kalkulasioonide tegemisel oluline, sest juba KOV-ide registrites registreeritud loomade kohta ei pea loomapidajad loodavasse riigi lemmikloomaregistrisse uuesti esitama. Need andmed kantakse riigilõivu tasumata uude registrisse, sest need loomapidajad on juba selle (KOV-i kehtestatud) kohustuse täitnud, sh tõenäoliselt tasunud veterinaararstile ka registrisse andmete kandmise teenuse eest.</p> <p>Tõukoerte andmed ei ole seletuskirja kohaselt „terviklikult koondatud“ Eesti Kennelliidu tõukoerte ning tõukasside aretusühingute registritesse. Nende liikmete olemine on vabatahtlik, mis tähendab, et ka kõik tõuloomad ei ole neis registrites registreeritud. Eesti Kennelliidu registri eesmärk on tõuraamatu pidamine, mitte arvestuse pidamine Eestis peetavate koerte kohta.</p> <p>Pärast registri toimima hakkamist on võimalik hinnata, kas riigilõivu suurus vajab ümber kalkuleerimist. Senini saame tugineda neile andmetele, mis meile praegu</p>
--	--	---

		kättesaadavad on.
	<p>6.2. Riigilõivu määraks on otsustatud kehtestada 12 eurot iga lemmiklooma esmase registreeringu ja lemmikloomapidaja vahetumise kohta. Samal ajal on Soomes samasuguse registri pidamisel omaniku kande ja selle muudatuse tegemise riigilõiv 10 eurot.</p>	<p>Selgitame Kalkulatsioonid on tehtud Eestis olemasolevate andmete põhjal ja arvestades registri ülalpidamiseks vajaminevat aastakulu. Soomes on tõenäoliselt ka rohkem loomapidajaid, sest on rohkem elanikke ja see aitab tuua kulu ühe registritoimingu kohta madalamaks.</p>
	<p>6.3. Seletuskirjast ei selgu ka, miks on loomade registri ülalpidamine üksnes lemmikloomapidajate kohustuseks. Seletuskirja leheküljel 25 on märgitud ja hiljem täpsemalt avatud, et „Iga-aastane loomade registri ülalpidamiskulu on PRIA hinnangul ligikaudu 189 000 eurot“ ning vastav kulu on riigilõivu määra kehtestamiseks jagatud potentsiaalsete lemmiklooma registreeringute vahel. Vastavalt eelnõu § 1 punktil 1 ja selle seletuskirjale hakatakse lemmikloomade andmeid koguma „PRIA põllumajandusloomade registri juurde loodavas riigi lemmikloomaregistris. /.../ Sellest tulenevalt on sobiv nimetada register ümber loomade registriks“. Registri eesmärgist (eelnõu § 1 p-d 22 ja 23) lähtuvalt moodustab lemmikloomapidajaid puudutav registri osas ehk ¼ kogu registrist. Nt tuuakse seletuskirjas § 1 punkti 24 selgitustes välja, et registri andmeid kasutatakse „PRIA registritega seotud tõrgete tekkimise ja lahendamise teavitamise teade (näiteks trükikojas 18 veisepasside printimise probleem)“ edastamiseks, milline tegevus ei puutu kuidagi lemmikloomadesse.</p> <p>Registri kasutuse laiemat sihtrühma (s.o (lemmik)loomapidaja andmete kogumine) kinnitab ka eelnõu § 1 punktiga 25 tehtav muudatus, mille alusel kogutakse loomade jälgitavuse tagamiseks ja võimalike pettuste ennetamiseks andmeid kõigi loomade pidajate kohta – s.o nii lemmikloomapidajad, kelleks saab eelnõu kohaselt olla üksnes füüsiline isik, kui ka loomapidajad, ehk VS § 5 lg 1 kohane ettevõtja.</p> <p>Seega ei ole arusaadav, miks peaks üksnes lemmikloomapidajate kanded olema need, millelt tasutakse riigilõiv registri ülalpidamiseks. Ometi ei näha eelnõuga</p>	<p>Selgitame Kogu loomade registri ülalpidamine ei ole lemmikloomapidajate kohustus. See kohustus jääb lemmikloomapidajate kanda vaid selle registriosas ulatuses, mis sisaldab lemmikloomade andmeid, nii nagu see on seletuskirjas ka üheselt väljendatud: „Loomapidajate ja lemmikloomapidajate makstav riigilõiv katab eeldatavalt riigi lemmikloomaregistri ülalpidamiskulu 209 258 eurot aastas.“</p>

	riigilõivuseaduses ette riigilõivu muudel juhtudel kui lemmikloomade registreerimine ja lemmikloomapidaja vahetumisel andmete muutmine.	
	<p>Veterinaararsti vahendusel registri kasutamine</p> <p>7. Vastavalt eelnõu § 1 punktis 17 toodud VS § 32 lõikele 7 on esmase lemmikloomapidaja registrisse kandmise kohustus veterinaarstil mikrokiibi paigaldamise järel (punkt 1) või hulkuva looma korral läbivaatuse või ravi järel (punkt 2).</p> <p>7.1. Veterinaararsti kaudu registreeringu tegemist põhjendatud ei ole. Seletuskirja kohaselt on maksab selline teenus inimesele keskmiselt 15 eurot kande kohta (seega koos riigilõivuga maksab inimene 27 eurot) ning et tasu suuruse tõttu ei soovi osa loomapidajaid seda teenust kasutada. Jääb arusaamatuks, miks jätkatakse samasuguse praktikaga, miks peab riikliku registri pidamisel ja lemmikloomapidajale seadusega kohustuse panemisel toimuma selle täitmine täiendava tasulise teenuse kaudu. Küsitav on ka selline mitme isiku kaudu andmete töötlemise kooskõla andmetöötlemise minimaalsusega, sest seletuskirja kohaselt peaks inimene avaldama ja veterinaararst kontrollima kõiki inimese kohta registrisse esitatavaid andmeid.</p> <p>Siinkohal juhime tähelepanu asjaolule, et veterinaararsti kohustuseks ei ole lemmikloomade märgistamise üle järelevalve korraldamine. Veterinaararsti ülesanne võiks piirduda kiibi kasutuselevõtu registreerimisega, millega inimene saab ise oma lemmiklooma loomade registris siduda sisestades aja- ja asjakohase informatsiooni.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Veterinaararsti kaudu registreeringu tegemine on seletuskirjas põhjendatud järgmiselt:</p> <p>„Praegu on lemmiklooma andmete andmekogusse kandmise õigus sõltuvalt registrist kas loomapidajal, KOV-i ametnikul või veterinaararstil. Vaatamata kasutatavast teenusepakkujust küsib veterinaararst andmekogusse andmete kandmise eest tasu (umbes 15 eurot), sest tegemist on eraldi tööülesandega. Tasu suuruse tõttu ei soovi osa loomapidajaid seda teenust kasutada, mis jätab Spin TEK-iga lepingu sõlminud KOV-i elanikust loomapidajale võimaluse andmed ise andmekogusse kanda, kuid seda alati ei tehta ja seetõttu võib loom olla küll kiibiga märgistatud, kuid tema ja tema pidaja andmeid andmekogus ei ole.</p> <p>Hetkeolukorra kohaselt ei pruugi seega mikrokiibiga identifitseeritud loomad olla registreeritud, mis tähendab, et märgistamine ei võimalda looma tema pidajaga seostada ja märgistamine ei kanna oma eesmärki (loomade kohta arvestuse pidamine, hulkuvate loomadega tegelemine, kadunud lemmiklooma tagastamine pidajale, järelevalveasutuste ülesannete täitmine). Seetõttu on oluline siduda omavahel kaks protseduuri: lemmikloomale kiibi paigaldamine ning seejärel kohe andmete registris registreerimine. Nõue, mille kohaselt peab edaspidi andmed registrisse kandma veterinaararst, on seotud loomakaitseaduse § 9 lõikes 3 sätestatud nõudega, mille kohaselt tohib kiibistada ainult veterinaararst, ning eelnõu punktiga 17 (VS § 30 lg 4), mille kohaselt tohib looma märgistamiseks kasutatavat mikrokiipi väljastada vaid veterinaararstile.</p> <p>Registriandmete usaldusväärsuse tagamiseks ja looma identifitseerimisega seotud pettuste ärahoidmiseks on asjakohane, et sellekohase teabe edastab mikrokiibi paigaldanud veterinaararst.“</p>

		<p>Juhime ka tähelepanu asjaolule, et tõenäoliselt on suur osa praegu KOV-ide registrites registreeritud loomadest registreeritud veterinaararsti vahendusel, mis tähendab muuhulgas, et seda on tehtud tasu eest. Näiteks Eesti Loomaarstide Koja registrisse saabki esitada andmeid vaid veterinaararst, registrikande kulu on 25 eurot. Nendes KOV-ides, kes kasutavad Spin TEK AS-i teenust, on tõesti loomapidajale looma registreerimine tasuta. Küll aga katab selle kulu teenusepakkuja loomapidaja eest KOV. Sealjuures tasub KOV teenusepakkuja tasu kõigi KOV-is elavate isikute pealt, st ka nende inimeste eest, kellel lemmiklooma ei ole või kes ei plaani endale kunagi lemmiklooma võtta.</p> <p>Majanduslikust poolest on riigilõivu tasumine registritoimingu eest vajalik loodava uue lemmikloomaregistri ülalpidamiskulu katmiseks. Loomade heaolu vaatest aga loomapidaja isikliku vastutuse rõhutamiseks. Nimelt tuleb enne lemmiklooma võtmist oma otsust põhjalikult kaaluda ja lemmiklooma võtmisega võtab loomapidaja looma eest vastutuse.</p> <p>Lemmiklooma pidamisel looma tervise ja heaolu tagamiseks kehtestatud nõuete järgimise eest lasub isiklik vastutus loomapidajal, mitte ühiskonnal tervikuna. Kui registreerimine oleks tasuta, tähendaks see, et kõik Eesti elanikud peaksid riigile maksudena laekunud rahast solidaarselt ülal pidama lemmikloomaregistrit, kuid registrist saadavast hüvest ei saaks osa need isikud, kellel ei ole lemmiklooma. Seetõttu ei pea me asjakohaseks registri ülalpidamiskulusid katta riigieelarvest, vaid lemmiklooma pidava isiku tasutavast riigilõivust.</p>
	<p>7.2. Kuigi eelnõu alusandmetena on suuremas osas arvestatud tõukoerte ja -kasside andmetega, on lemmiklooma registrisse kandmine just tõukoerte ja -kasside pidajatele põhjendamatult kulukamaks muudetud. Tõukoerte ja -kasside kiipimine toimub enamasti samaaegselt esimese vaktsineerimisega, mida soovituslikult tehakse 6-8 nädal vanuselt. Sellises vanuses elavad enamasti</p>	<p>Selgitame</p> <p>Ükski loomapidaja (ka mitte tõukoera ega -kassi pidaja) ei pea enda looma kohta andmete riigi lemmikloomaregistrisse kandmise eest kaks korda maksuma riigilõivu. Uuele pidajale looma üle andmisel tasub riigilõivu uus pidaja või teine isik tema eest. See kulu ei jää kasvataja kanda, kui ta seda just ise ei soovi või uue loomapidajaga sellist kokkulepet ei</p>

	<p>kõik tõukoerad ja -kassid endiselt kasvataja juures, mis tähendab, et nende pidajaks saab olla vaid kasvataja. Veelgi enam, uude koju ei või mitte ükski tõukoer ega -kass minna ilma kiibita. Seega sõltumata uude koju minemise vanusest (tõu koerte puhul, mitte enne 7 elunädalat, kuid enamasti 10-15 elunädalat) peavad tõukoerte ja -kasside omanikuvahetuse korral nende pidajad alati maksma riigilõivu vähemalt kahel korral.</p>	sõlmi.
Justiits- ja Digi-ministreeirum	<p>1. Toetame ühtse loomade registri loomist ning sellega seotud andmete esitamise ja uuendamise süsteemi väljaarendamist. Leiame, et ühtne register aitab kaasa kadunud lemmikloomade leidmisele, ebaseadusliku loomakaubanduse tõkestamisele ning annab täpsema ülevaate lemmikloomadest. Samuti vähendab see kohalike omavalitsuste (KOV) registrite arendamiskulusid. Praegu peavad erinevad osapooled (loomakliinikud, varjupaigad ja KOV-id) haldama samu andmeid eraldi, mis tekitab dubleerimist ja ebatõhusust. Ühtne register lihtsustaks andmete sisestamist, parandaks nende ajakohasust ja kättesaadavust ning võimaldaks tõhusamat veterinaarjärelevalvet, sealhulgas hõlbustaks infovahetust loomapidajatega näiteks loomataudide (nt marutaudi) ennetamise ja tõrje küsimustes.</p>	Võtame teadmiseks
	<p>Soovitame kehtestada lemmiklooma registreerimise kohustuse ainult isikutele, kelle elukoht on Eestis ning kes elavad KOV-is, kus on vastav nõue kehtestatud. Registrisse tehtavad muudatused peaksid meie hinnangul olema nõutud näiteks 30 päeva jooksul — eelnõus pakutud 2 päeva on ebamõistlikult lühike. Juhul, kui ette näha ka selle tingimuse täitmise kontroll näiteks rahvastikuregistri elukoha andmetega, siis sellisel juhul on vajalik luua ka õiguslik regulatsioon rahvastikuregistrist andmete sellel eesmärgil saamiseks. Samuti peab protsess arvestama andmete minimaalse töötlemise põhimõttega, nõude/tingimuse kontrollimiseks on vajalik üksnes fakt, et isiku elukoht on Eestis.</p>	<p>Ei arvesta Selgitame: lemmiklooma registreerimise kohustus on otseselt seotud looma mikrokiibiga identifitseerimisega. Kiibistamisest ei ole ilma registreerimiseta kasu, sest kiip ise ei sisalda muud, kui vaid koodi. Registreerimise kasu seisneb selles, et registris seotakse kiibilt loetav kood loomapidaja andmetega. Senine praktika, kus kiibistamine ja registreerimine on olnud kaks eraldiseisvat toimingut, ongi tekitanud olukorra, kus lemmikloomad võivad olla kiibistatud, kuid pole registreeritud. Selline praktika ei ole mitte ainult ebamõistlik, vaid raiskab loomapidaja raha. Kordame, kiip üksi ei taga looma jälgitavust. Looma jälgitavus on tagatud vaid koos kiibi andmete registreerimise ja loomapidaja andmetega sidumisega. Seega ei saa me nõustuda sellise praktika soodustamise või jätkamisega, kus registreerimise kohustust mikrokiibiga märgistatud loomade puhul ei</p>

		<p>kehtestata.</p> <p>Leiame, et registriandmete ajakohasena hoidmise eesmärgil on tähtaja pikendamine 30-le päevale riskantne. Liiga pikk andmete ajakohastamise periood tekitab olukorra, kus isikud unustavad selle ära. Oleme seisukohal, et lühem andmete ajakohastamise tähtaeg tagab andmete ajakohastamise suurema tõenäosuse. Eelnõuga välja pakutud kaks tööpäeva on meie hinnangul piisav aeg näiteks loomapidaja vahetumise registreerimiseks.</p> <p>Õiguslik alus rahvastikuregistrist andmete pärimiseks tuleb eelnõu seletuskirjale lisatud rakendusaktide kavandite failist (kavand 4), millega muudetakse praeguse põllumajandusloomade registri põhimäärust. Nimetatud määruse muutmise kavandi punkt 12 sisaldab järgmist täiendust: Andmevahetus teiste andmekogudega toimub avaliku teabe seaduse § 43⁹ lõike 1 punkti 5 alusel kehtestatud korras riigi infosüsteemide andmevahetuskähi kaudu.</p>
	<p>Koerte, kasside ja valgetuhkrute kohustuslikku mikrokiipimist ja registreerimist nõutakse hetkel vaid piiriületusel (tulenevalt Euroopa Liidu nõuetest). Seetõttu ei toeta me eelnõus pakutud mikrokiibistamise ja registreerimise kohustuse laiendamist kõigile lemmikloomadele, kuna see suurendaks nii elanike kui ka veterinaaride halduskoormust. Leiame, et lemmikloomade kiipimine ja registreerimine võiks jääda vabatahtlikuks nendes KOV-ides, kus see ei ole seni reguleeritud, ning kohustuslikuks seal, kus nõue juba kehtib.</p> <p>Samas mõõname, et kiipimine on oluline meede, mis aitab kadunud loomad kiiremini omanikele tagastada, suurendab loomapidajate vastutust (sealhulgas aitab ennetada loomade väärkohtlemist) ja tugevdab veterinaarjärelevalvet. Kiipimine on lemmikloomapidamise kogukuludega võrreldes väike väljaminek. Siiski saaks loomaomanike teadlikkust kiipimise ja registreerimise vajalikkusest tõsta mitteregulatiivsete vahenditega.</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Selgitame: Nõustute, et kiibistamine on lemmikloomapidamise kuludega võrreldes väike väljaminek. Senini rakendatud mitteregulatiivsed meetmed kiibistamise propageerimiseks ei ole piisavat tulemust toonud, nagu selgitatud ka käesolevale eelnõule eelnenud VTK-s, mille JDM (sel ajal JUM) kooskõlastas. Eelnõu seletuskirjas on seaduse mõjude osas välja toodud, et praeguse seisuga on Eesti rahvastikust vaid 6,5% elanikkonnast, kellele veel ei kehti koera kiibistamise ja registreerimise kohustus. Samuti ei ole kõik neist koerapidajad. Kasside kiibistamise ja registreerimise kohustus on kehtestatud pea pooltes KOV-ides. Arvestades, et tegu on ühekordse väljaminekuga ning arvestades kiibistamise ja registreerimise suurt kasutegurit, leiame, et koerte, kasside ja valgetuhkrute pidamisel kohustusliku kiibistamise laiendamine üleriigiliseks ei too kaasa märkimisväärset halduskoormuse tõusu ei nimetatud liiki loomade pidajatele ega veterinaararstidele.</p>
	<p>2. Riiklikust veterinaararstide registrist</p> <p>A. Eelnõu § 1 p 6 kohaselt võib</p>	<p>Arvestame</p> <p>Eelnõus sõnastust on muudetud.</p>

	<p>veterinaararstide kontaktandmeid kasutada ka küsitluste korraldamiseks. Palume põhjendada, mis on see avalik hüve, mis õigustab arstidele selliste küsimustega lisakoormuse tekitamist. Palume kaaluda küsitlustel kontaktandmete kasutamise võimaldamist nõusoleku alusel (vt ka selgitust kooskõlastuskirja punktis 3 (B)).</p>	<p>Täpsustatud on, et isiku nõusolekul võib tema kontaktandmeid kasutada ka loomatervise valdkonnas seire või küsitluse korraldamiseks. Seletuskirja on täiendatud asjakohase selgitusega.</p>
	<p>B. VS § 21 lõike 1 osas märgime, et seaduses tuleb ette näha ka volitusnormi raamid, mis küsimused on seadusandja jätnud määruse tasemel lahendamiseks. Volitusnormi sisustamisel saab kasutada järgmist näidet: <i>“Riikliku veterinaararstide registri (edaspidi veterinaararstide register) pidamiseks sätestatakse registri pidamise kord, sealhulgas:</i> 1) <i>andmeandjad ja nendelt saadavad andmed;</i> 2) <i>täpsem andmekoosseis;</i> 3) <i>vastutava töötleja ja volitatud töötleja ülesanded;</i> 4) <i>andmetele juurdepääsu ja andmete väljastamise kord;</i> 5) <i>andmete säilitamise täpsemad tähtajad;</i> 6) <i>muud korralduslikud küsimused.”</i></p>	<p>Arvestame Volitusnormi sisustamisel on ettepanekuga arvestatud.. Kuigi AvTS-is on sätestatud andmekogude regulatsioon (AvTS § 43⁵ lg 1), mis juba näeb ette üldisemad raamid, mis küsimused tuleb andmekogu põhimääruse tasemel lahendada, on siiski asjakohane volitusnormi täpsustada. Seda selleks, et oleks selgem, mis küsimuste reguleerimine on volitusnormiga hõlmatud. Näiteks, kas andmetele juurdepääsu kord on hõlmatud või mitte.</p>
	<p>C. VS § 21 lg 2 p 1 kohaselt on registri pidamise üks eesmärk teabe tagamine tarbijale ning registri põhimääruse § 16 lg 4 kohaselt tehakse avalikud registriandmed avalikkusele kättesaadavaks Eesti avaandmete teabevärava kaudu ning avalikustatakse töötleja veebilehel. Esmalt selgitame, et igasugune isikuandmete töötlemine (sh säilitamine) riivab Eesti Vabariigi põhiseaduse (PS) §-is 26 sätestatud õigust eraelu puutumatusele. PS § 11 kohaselt tohib õigusi ja vabadusi piirata ainult kooskõlas põhiseadusega. See tähendab, et niisugune piirang peab olema kooskõlas ka PS § 3 esimese lausega, mille kohaselt teostatakse riigivõimu üksnes põhiseaduse ja sellega kooskõlas olevate seaduste alusel. Sättes väljendatud üldise seadusereservatsiooni põhimõtte järgi peab põhiõigusi puudutavates küsimustes kõik olulised otsused langetama seadusandja. Palume seletuskirjas selgitada, kas kõnealuse sätte kohaselt avalikustatakse ka isikuandmeid. Kui jah, siis juhime tähelepanu, et seaduse tasandil tuleb ette näha, mis andmeid ja millisel eesmärgil avalikustatakse.</p>	<p>Arvestame Eelnõu on täiendatud (eelnõu § 1 p 12) ja seaduse tasandil (VS § 21 lõikes 11) on ette nähtud, mis andmed ja millisel eesmärgil avalikustatakse.</p>

	<p>D. VS § 21 lg 8 esimese lause kohaselt on registri andmetel informatiivne tähendus. Juhime tähelepanu, et avaliku teabe seaduse (AvTS) § 43⁶ lg 4 kohaselt antakse andmetele õiguslik tähendus seadusega, seega näib kõnealune säte seaduses olevat ebavajalik ja tuleks kehtetuks tunnistada.</p>	<p>Arvestame Eelnõu kohaselt muudetakse VS § 21 lõike 8 sõnastust. Andmetele andmekogus saab õigusliku tähenduse anda vaid seadusega. Nii on sätestatud AvTS § 43⁶ lõikes 4. Ilma selleta on andmed vaid informatiivse tähendusega. Seega andmekogu regulatsioonis ei ole vaja deklareerida andmete informatiivset tähendust.</p>
	<p>E. VS § 21 lg 8 kohaselt säilitatakse veterinaararsti kohta kogutud andmeid arhiivis viis aastat kutsetegevuse loa andmisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise otsuse tegemisest või loa kehtetuks muutumisest arvates. Palume selgitada, millisest hetkest andmed arhiivi kantakse. Praeguse seaduse sõnastuse juures ei ole võimalik aru saada, mis andmete säilitamise tähtaeg tegelikult on. Arvestades veterinaararstide registri põhimääruse § 15 lõikes 2 sätestatud ning asjaolu, et arhiiv on samuti registri osa, siis palume selguse huvides VS § 21 lg 8 sõnastada järgmiselt: <i>“Veterinaararstide registrisse kantud, käesoleva paragrahvi lõike 6 kohaselt veterinaararsti kohta kogutud andmeid säilitatakse viis aastat kutsetegevuse loa andmisest keeldumise või kehtetuks tunnistamise otsuse tegemisest või loa kehtetuks muutumisest arvates. Logisid säilitatakse veterinaararstide registri põhimääruses sätestatu kohaselt.”</i></p>	<p>Arvestame Ettepanekuga on arvestatud ja eelnõu kohaselt muudetakse VS § 21 lõike 8 sõnastust.</p>
	<p>F. VS § 21 lg 9 kohaselt vastutab registrisse kantud andmete õigsuse eest nende esitaja. Selgitame, et andmete edastaja vastutab edastatavate andmete õigsuse eest. Isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 6 lg 2 kohaselt tagab vastutav infosüsteemi töötleja sama artikli lõikes 1 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtete järgimise. Art 6 lg 1 punkti d kohaselt tagab vastutav töötleja ka andmete õigsuse ja asjakohasuse. Eelnevat arvesse võttes vastutab infosüsteemi vastutav töötleja tervikuna infosüsteemi andmete õigsuse eest. Kõnealune säte seaduses on eksitav ja tuleks kehtetuks tunnistada.</p>	<p>Arvestame Nõustume, et registrisse kantud andmete õigsuse eest vastutab registripidaja. Seetõttu on lisatud eelnõusse ja seletuskirja VS § 21 lg 9 muudatus: Veterinaararstide registrisse edastatud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja. Veterinaararstide registrisse edastatud andmete muutumise korral esitatakse viivitamata taotlus andmete muutmiseks.</p>
	<p>3. Loomade registrist A. Eelnõu § 1 p 17 – VS § 32 lg 4 kohaselt on loomapidaja kohustatud esitama loomade registrisse andmed enda ja oma peetava looma kohta. Võib eeldada, et</p>	<p>Arvestame Eelnõu ja seletuskirja on täiendatud.</p>

	<p>siinkohal on peetud silmas VS § 35 lg 1 p-des 7 ja 8 sätestatud andmeid, seega palume selguse huvides VS § 32 lõiget 4 ka vastava viitega täiendada.</p> <p>VS § 32 lg 7 p 2 kohaselt esitatakse loomade registrisse andmed hulkuva looma veterinaarse läbivaatuse ja loomale tehtud ravi kohta kande tegemiseks nimetatud läbivaatuse või ravi tegemise järel. Seletuskirjas aga ei ole selgitatud, millisel eesmärgil need andmed registrisse kantakse ning milliseid andmeid täpsemalt silmas on peetud. Palume seletuskirja selles osas täiendada.</p>	
	<p>B. Eelnõu § 1 p 24 – selle kohaselt on registri volitatud töötlejal õigus kasutada loomade registris registreeritud isiku kontaktandmeid sellele isikule volitatud töötleja tegevusega seotud teadete, nagu näiteks loomatervise alase ohu teate, loomade registriga seotud muudatuse teate, andmete ajakohasena hoidmise teate ja muu sellise teate saatmiseks või loomatervise valdkonnas seire või küsitluse korraldamiseks.</p> <p>Esmalt juhime tähelepanu, et seadusega tuleb ette näha kindlad juhud, millise teabe saatmiseks on isikuandmete töötlemine lubatud, loetelu peab olema ammendav, mitte esitatud läbi näidete. Seadusliku aluse loomaomaniku kontaktandmete töötlemiseks loomisel tuleb arvestada, et see peab olema seotud isiku huviga, millist informatsiooni loomapidaja vajab. Meie hinnangul peab küsitluste puhul selline andmetöötlus toimuma isiku nõusoleku alusel. Samuti palume ka muu informatsiooni saamise osas isikule anda valikuvabadus, kas ta soovib info saamisest loobuda. Selgitame, et isiku kontaktandmete töötlemisel on tegemist isiku põhiõiguste piiramisega, mida saab teha üksnes PS-s sätestatud tingimustel. PS § 11 teise lause kohaselt peavad õiguste ja vabaduste piirangud olema demokraatlikus ühiskonnas vajalikud ega tohi moonutada piirataivate õiguste ja vabaduste olemust. Põhiõiguse piirang on õiguspärane üksnes juhul, kui see on proportsionaalne. Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt võib piiranguid seada üksnes juhul, kui need on vajalikud ning vastavad tegelikult liidu poolt tunnustatud üldist huvi pakkuvatele eesmärkidele või kui on vaja</p>	<p>Arvestame</p> <p>Eelnõu ja seletuskirja on täiendatud.</p>

	<p>kaitsta teiste isikute õigusi ja vabadusi. Antud juhul on kaheldav, kas toodud eesmärgil andmetöötlusele seadusliku aluse loomine on vajalik ning et eesmärki ei ole võimalik saavutada mõne teise, isikut vähem koormava abinõuga. Saab nõustuda, et isikute informeerimine ohtude ja taudide eest on vajalik, kuid muudatuste teavituste osas pigem mitte. Samuti peaks siinkohal olema isikul valikuvabadus, kas ta soovib teateid saada või mitte. Oleme arvamisel, et isiku nõusoleku alusel andmetöötluse võimaldamine on isikule vähem koormav. Teeme ettepaneku VS § 34 lg 5 sõnastada järgmiselt:</p> <p><i>“(5) Loomade registri volitatud töötlejal on õigus kasutada loomade registris registreeritud isiku kontaktandmeid isikule loomatervise alase ohu teadete saatmiseks. Isik võib loobuda teadete saamisest. Isiku nõusolekul võib tema kontaktandmeid kasutada ka muu teabe saatmiseks ja loomatervise valdkonnas seire või küsitluse korraldamiseks.”</i></p>	
	<p>C. Eelnõu § 1 p 25 – selle kohaselt kantakse loomade registrisse VS § 35 lg 1 p-des 7 ja 8 nimetatud andmed. Nende andmete esitamise kohustus on loomapidajal. Samas on seletuskirjas (lk 13) selgitatud järgmist: „Samuti sätestatakse lõikega 4 loomapidaja kohustus hoida ajakohasena andmed nii enda kui ka oma lemmiklooma kohta. Nende ajakohastatavate andmete hulka kuuluvad muu hulgas loomapidaja nimi, elukoha- ja kontaktandmed rahvastikuregistris juhul, kui need andmed muutuvad, samuti andmed looma kohta looma surma korral.“ Sellest võib järeldada, et isiku elukoha- ja kontaktandmed võetakse registrisse rahvastikuregistrist. Seega jääb selgusetuks, kas isik siis esitab ise vajalikud andmed või saadakse need andmed rahvastikuregistrist ning kui tegemist on viimasega, siis millisel õiguslikul alusel andmed rahvastikuregistrist saadakse. Lisaks palume selgitada, mis saab olukorras, kui rahvastikuregistri ja isiku poolt esitatud andmed on erinevad. Samuti peab loomapidaja esitama andmed nimemuutuse kohta. Võttes arvesse andmete ühekordse küsimise põhimõtet,</p>	<p>Arvestame osaliselt</p> <p>Eelnõu ja seletuskirja teksti on selguse mõttes täpsustatud. Andmete ajakohastamise nõudele (VS § 35 lg 5²) on lisatud erand, mille puhul VS-iga ei kohustata andmeid ajakohastama. Erand kehtib selliste andmete korral, mis saadakse teistest andmekogudest avaliku teabe seaduse § 43⁹ lõike 1 punkti 5 alusel kehtestatud korras riigi infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu. Näiteks rahvastiku- või äriregistrist.</p> <p>Elukoha andmed saadakse seega rahvastikuregistrist, lemmikloomapidaja veendub looma registreerimise alustamisel pärast riigilõivu tasumist, kas andmed on tema kohta õiged (valideerib). VS-i muudatused ei kohusta neid andmeid muutma, juhul kui tegu on ebaõigete andmetega. Küll aga on isiku enda huvides ebaõiged elukoha- või kontaktandmed rahvastikuregistris uuendada kehtivate vastu.</p> <p>Selgitame, et andmed loomaomaniku nime muutumise ja surma kohta tulevad rahvastikuregistrist, neid ei ole vaja eraldi riigi lemmikloomaregistris muuta. Arusaadav, et inimene ei saa ka andmeid</p>

	<p>siis ka need andmed on ju rahvastikuregistris olemas, ehk miks isik peab neid andmeid riigile uuesti esitama. Veel enam tekitab küsimusi, kuidas peaks loomapidaja täitma kohustust esitada andmed tema surma kohta. Kas siinkohal on siiski silmas peetud andmeid looma surma kohta, nagu on toodud seletuskirjas § 32 lg 4 selgitustes? Juhul, kui siiski on silmas peetud, et esitama peab andmed looma surma kohta, siis palume § 35 lg 1 p 7 ka vastavalt sõnastada.</p> <p>Seletuskirjas (lk 29) sotsiaalsete mõjude all on selgitatud – füüsilise isiku kohta vajaminevad andmed (nt kontaktandmed, isikukood/sünnikuupäev) saab valideerida rahvastikuregistris, mis eraldi andmete kogumist ei eelda ning isik ei pea oma andmeid mitmekordselt riigile esitama. Palun selgitage, mida siinkohal on silmas peetud selle all, et andmed saab valideerida rahvastikuregistris.</p> <p>Põhimõtteliselt jääb selgusetuks, milliseid andmeid loomapidaja ise on kohustatud registrisse esitama. Tegemist on isikule seadusega pandud kohustusega ning selline kohustus peab talle olema selge ja arusaadav. Arvestada tuleks ka asjaolu, et teatud andmed kannab looma kohta registrisse veterinaararst looma kiibistamisel.</p>	<p>uuendada, kui ta on surnud. Need andmed on õigusaktis selgelt välja toodud selleks, et PRIA-l oleks õigus neid andmeid rahvastikuregistrist (või ettevõtja, sh FIE puhul äriregistrist) pärida.</p> <p>Juhul kui riigi registrites ei ole andmeid loomapidaja kohta, esitab ta need ise pärast riigilõivu tasumist. Täpne andmekooslus ja milline on osapool, kes tagab, et nõutud andmed saavad registripidajale esitatud (või veendub, et andmed, mis teistest andmekogudest päritakse riigi lemmikloomaregistrisse kandmiseks, on õiged) on välja toodud seletuskirja lisas 1 rakendusaktide kavandites (vt kavand 4).</p>
	<p>D. Eelnõu § 1 p 26 – VS § 35 lg 4 kohaselt esitatakse andmed loomade registrisse Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Ameti (PRIA) e-teenuse keskkonna kaudu või muu e-teenuse keskkonna kaudu, mis suhtleb riigi infosüsteemide andmevahetuskihi kaudu loomade registriga. Palume selgitada, kas PRIA e-teenuse keskkonna all mõeldakse loomade registri nn iseteeninduskeskkonda. Samuti palume selgitada, mida on silmas peetud muu e-teenuse keskkonna all. Selgitame, et isikuandmete töötlemine saab toimuda seaduslikul alusel ning kui andmeid töödeldakse (esitatakse) mõnes teises andmekogus kui loomade register, siis tuleb ka vastava andmekogu sätteid täiendada.</p> <p>VS § 35 lg 5 kohaselt vastutab registrisse kantud andmete õigsuse eest nende esitaja. Kõnealune säte on eksitav ja tuleks eelnõust välja jätta. Selgitus on toodud kooskõlastuskirja punktis 2 (F).</p>	<p>Arvestame</p> <p>Nõustume, et registrisse kantud andmete õigsuse eest vastutab registripidaja. Seetõttu on eelnõus ja seletuskirjas § 35 lg 5 sõnastust täpsustatud järgmiselt: Loomade registrisse edastatud andmete õigsuse eest vastutab nende esitaja.</p> <p>PRIA e-teenuse keskkonna all mõeldakse põllumajandusloomade registri iseteeninduskeskkonda. Muu e-teenuse all mõeldakse näiteks loomade jõudlusandmeid, mis laekuvad automaatselt loomade registrisse veistega toimunud sündmuste kohta Eesti Põllumajandusloomade Jõudluskontrolli AS (EPJ) infosüsteemist ning ettevõtja ei pea sündmuste kohta lisama eraldi teavitusi e-PRIAsse.</p>

	<p>E. VS § 34 lg 4 kohaselt on registri vastutav töötleja Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Registri põhimääruse §-s 3 on määratud registri volitatud töötlejateks PRIA ning Põllumajandus- ja Toiduamet (PTA). Sama sätte lõigetes 2 ja 3 on toodud volitatud töötlejate vastutusvaldkonnad. Juhime tähelepanu, et IKÜM art 4 p 8 kohaselt on volitatud töötleja füüsiline või juriidiline isik, avaliku sektori asutus, amet või muu organ, kes töötleb isikuandmeid vastutava töötleja nimel. Antud juhul ei töötle nimetatud asutused isikuandmeid Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi nimel, vaid neile seadusega pandud ülesannete täitmiseks ning on seega registri kaasvastutavad töötlejad. Seega palume seaduseelnõu täiendada selliselt, et registri kaasvastutavateks töötlejateks on Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, PRIA ja PTA ning põhimääruse volitusnormi lisada, et kaasvastutavate töötlejate ülesanded määratakse registri põhimääruses.</p>	<p>Arvestame</p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas on täiendused tehtud.</p>
	<p>4. Väljatöötamiskavatsuse (VTK) tagasisides juhtisime tähelepanu, et koostada tuleb ka andmekaitsealane mõjuhinnang, seletuskirjas on viidatud kahes kohas (lk-d 29 ja 35), et täpsem mõju andmekaitsele on kirjeldatud andmekaitsealases mõjuhinnangus, seletuskirja lisana ei ole seda esitatud ja ei ole ka viidet, kus sellega tutvuda saaks.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Andmekaitsealane mõjuhinnang on edastatud AKI-le ja RIA-le kooskõlastamiseks seoses muudatustega põllumajandusloomade registris. Eelnõu koostamise käigus otsustati ettevaatusprintsipist lähtuvalt jätta andmekaitsealane mõjuhinnang muudele osapooltele avalikustamata.</p>
	<p>5. Seletuskirjas (lk 24) on toodud, et KOV-il ei ole loomapidajatele teenuste pakkumisel vaja teada füüsilisest isikust loomapidaja isikuandmeid. Samas on seletuskirjas (lk 35) öeldud, et loomapidaja aadress on KOV-idele vajalik teadmaks, kui palju on loomapidajaid ning milliseid teenuseid ja millises KOV-i piirkonnas pakkuda. Seega jääb ebaselgeks, milliseid andmeid registrist siiski KOV-idele edastatakse ning kui KOV-idele siiski edastatakse ka isikuandmeid, siis millisel õiguslikul alusel see toimuks. Seaduseelnõus on KOV välja toodud üksnes riigilõivuseaduse muudatuses, mille kohaselt kohaliku omavalitsuse üksuse asutus on tema pädevuses oleva ülesande täitmiseks vajaliku loomade registri toimingut eest riigilõivu tasumisest vabastatud. Palun selgitage, milliseid</p>	<p>Selgitame</p> <p>Lemmikloomapidaja elukoha aadress on vajalik loomapidajale tema looma tagastamiseks, kui loom leitakse ja loomapidajaga ei saada kontakti. Samuti on see info oluline KOV-ide vaatest, et tagada neile andmestiku olemasolu selle kohta, kui palju koeri nende haldusterritooriumil peetakse. Sellisel puhul ei ole see vajalik isiku täpsusega, kuid registrisse andmetele ligipääsu andmisel arvestatakse ka kasutajagruppide konkreetsete vajadustega. Samuti on aadressiandmed olulised selleks, et KOV-il oleks võimalik üldistatult aru saada, millistes piirkondades lemmikloomi suuremal või väiksemal arvul peetakse (peamiselt koeri) selleks, et tagada oma elanikele vajalike teenuste kättesaadavus: koerte väljaheidete jaoks prügikastid, jalutusväljakud jmt. Õiguslik alus KOV-</p>

	<p>toiminguid ning millisel õiguslikul alusel KOV loomade registris teeb ning milliseid andmeid ja millisel õiguslikul alusel KOV-ile edastatakse.</p>	<p>idele vajalikele andmetele ligipääsuks kehtestatakse põllumajandusloomade registri põhimäärusega, mille muutmise kavand (Kavand 4) on seletuskirja lisas 1.</p>
	<p>6. Eelnõuga muudetakse seni KOV-i ülesandeks olnud lemmikloomade üle arvestuse pidamine riigi ülesandeks. Eelnõu ajendiks seletuskirja kohaselt on, et KOV-d ei ole suutnud tagada ühiselt kasutatavat andmebaasi – erinevad KOV-id kasutavad erinevaid tehnilisi lahendusi, mis omavahel ei ühildu või ei kasutata üldse mingit tehnilist vahendit. Seletuskirjas (lk 3) on märgitud: „see on toonud kaasa arvestuse pidamises KOV-ide vahelise killustumise, mis omakorda raskendab varjupaika jõudvate loomade pidajate tuvastamist, tekitades seeläbi varjupaikades selliste loomade ülalpidamisel KOV-idele suuremaid kulusid”. Leiame, et samamoodi tuleks riigis tervikuna reguleerida ka lemmikloomade lahtipääsemise keeld. Keeld on küll VS § 37 lg-s 1 sätestatud, kuid seda tõlgendatakse praktikas kitsendavalt vaid veterinaarohutuse tagamise vahendina (taudide leviku vältimine). Muudatus on kantud samast eesmärgist nagu ka arvestuse pidamise kohustuse ülevõtmine – riigis ei saa kehtida 79 erinevat reeglit loomade lahtipääsemise küsimuses. Tegemist on avaliku korra tagamiseks vajaliku kohustusega, mis peab riigis tervikuna kehtima ühesugusena. Lahtipääsemise keeluga seoses on praktikas tekkinud ka vaidlused selle üle, kellel on VS §-s 37 sätestatud lemmikloomapidaja kohustuse osas järelevalvepädevus. Probleemi lahendamiseks tuleb lisaks üldisele lahtipääsemise keelule sätestada seaduses ka järelevalveorgan. Järelevalvepädevus võib olla ka kattuv – pädev organ võib olla nii PTA kui ka KOV.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Selgitame, et VS § 37 lõikes 1 sätestatud nõue pidada looma veterinaarnõuete kohaselt ja sealhulgas rakendada ka vajalikke meetmeid looma lahtipääsemise vältimiseks, on kehtestatud:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eelkõige looma tervise ja heaolu kaitsmise eesmärgil; 2) loomataudi ennetamise ja tõrje eesmärgil; 3) loomse saaduse, loomse kõrvalsaaduse ja loomse paljundusmaterjali ohutuse tagamise eesmärgil. <p>Veterinaarseaduse § 37 peamine sisu on määratleda, kes on lahtipääsenud loom ja kes on omanikuta loom ning kes korraldab sellise looma püüdmise.</p> <p>LoKS-is ja selle alusel kehtestatud loomade heaolu tagamise nõudeid käsitletakse veterinaarnõueteena, mille eesmärgiks on loomade kaitse inimese sellise tegevuse või tegevusetuse eest, mis ohustab või võib ohustada loomade tervist või heaolu.</p> <p>VS ja LoKS ei reguleeri:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) inimeste turvalisuse tagamist ja 2) vallas või linnas heakorra tagamist ega 3) avalikus kohas käitumise üldnõudeid. <p>Samas KOKS-i alusel kehtestatud KOV-i koorte ja kasside pidamise eeskirjade eesmärk on inimese turvalisuse ning valla või linna territooriumil heakorra tagamine kohaliku omavalitsuse üksuse heakorda ja avalikku korda reguleerivate nõuete kaudu.</p> <p>Juhime tähelepanu, et Vabariigi Valitsus kiitis 26. juuni 2025. a istungil Riigikogule esitamiseks heaks REM-i välja töötatud KOKS-i ja sellega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu¹ (EIS eelnõu toimiku nr: 24-0006), milles reguleeritakse omavalitsusüksuse eeskirjade üle riiklikku järelevalve tegemist terviklikult. See tähendab, et lisaks koorte ja kasside</p>

¹ <https://eelvoud.valitsus.ee/main/mount/docList/95b6f1c4-e377-4697-b8b5-ae6f7633b4a9>.

		<p>pidamise eeskirjade täitmise üle nähakse selles ette omavalitsusüksuse õigus teha riiklikku järelevalvet ka muude volikogu kehtestatud eeskirjade (kaevetööde eeskirjad, heakorraeeskirjad ning avalikult kasutataval maa-alal kaubanduse korraldamise nõuded ja kord) täitmise üle. Lisaks muudetakse koerte ja kasside pidamise eeskirja kehtestamise aluseks oleva volitusnormi ulatus laiemaks, asendades selle üldisema sõnastusega „lemmikloomade pidamise eeskirja kehtestamine“ ja täpsustatakse, mida volikogu nimetatud eeskirjas reguleerida võib. Vabariigi Valitsuse algatatud eelnõus võimaldatakse näiteks omavalitsusüksustel kehtestada nõuded ka loomapidajale kuuluva või tema kasutuses oleva territooriumi, millel ta lemmiklooma peab, piiramise kohta, et oleks välistatud lemmiklooma lahtipääsemine sellelt territooriumilt.</p> <p>Vabariigi Valitsuse algatatud eelnõus on kavandatud ka regulatsioon selle osas, kuidas omavalitsusüksus saab agressiivsete koerte juhtumitega tegeledes olulise või korduva rikkumise korral, kui tekib vajadus sellised koerad loomapidaja juurest nõ hoiule võtta ja otsustada nende edaspidine saatus, kohaldada LoKS § 64 lõigetes 4–7 ja §-des 64² ja 64⁸ sätestatud lemmiklooma nõuetekohase pidamisega seotud kohustuste ülevõtmise regulatsiooni. Nimetatud sätetes nähakse ette lemmikloomade hoiulevõtmise, müümise või hukkamise regulatsioon. LoKS-i nimetatud regulatsioon arvestab nii loomade olemusega (loomad ei ole asjad, vaid tunnetavad olendid) kui ka loomapidaja omandiõigusega. Lemmiklooma puhul ei ole asjakohane rakendada riikliku järelevalve menetluses KorS §-des 52 ja 53 ette nähtud erimeetmeid ehk vallasasja hoiulevõtmise ja hoiulevõetud vallasasja müümise või hävitamise sätteid.</p>
	7. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisa esitatud seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste märkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.	Arvestame
Keskkonnaamet	Seoses sellega, et veterinaarseadust täiendatakse §-ga 3 ¹ , mille lõikes 1 määratletakse lemmiklooma tähendus: „§	Ei arvesta Selgitame: loomakaitseseaduse mõiste lähtub loomakaitselistest eesmärkidest ja

	<p>3¹. Lemmikloom (1) Lemmikloom käesoleva seaduse tähenduses on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 artikli 4 punktis 11 sätestatud peetav loom.“ tuleks üle vaadata ka loomakaitse seaduses § 2 lõikes 3 sätestatud lemmiklooma tähendus: „Lemmikloom käesoleva seaduse tähenduses on inimese isiklikuks meelelahutuseks või seltsiks peetav või sellel eesmärgil pidamiseks mõeldud loom. Lemmiklooma kohta käivaid sätteid kohaldatakse ka eriülesannete täitmiseks treenitud loomale, keda kasutavad näiteks pimedad, politsei või Päästeamet.“ Antud juhul regulatsioonid võimaldavad erinevat tõlgendust, kes võib olla lemmikloom ning need tuleks ühtlustada.</p>	<p>keskendub asjaolule, et ka nn „tööloomade“ heaolu tuleb tagada. Seega ei saa seda täiendust LoKS-i mõistest välja jätta. Lisaks määruuses (EL) 2016/429 nimetatud definitsioonile on eelnõusse lisatud täiendus, mille kohaselt kiibistamise, registreerimise ja lemmiklooma kohta arvestuse pidamisega seotud sätted kehtivad ka tavapäraselt lemmikloomana pidamiseks mõeldud kaubanduslikul või eriülesannete täitmise eesmärgil peetava looma pidamisel. Oleme seisukohal, et kuigi sisulist vahet loomakaitse seaduses ja veterinaarseaduses kasutatavatel mõistritel kiibistamise ja registreerimisega seoses ei ole, on need vaja seaduste erinevatest eesmärkidest lähtuvalt ja EL õigusega seoses mõlemas seaduses eraldi sõnastada. VS-iga on soovitud luua loomakaitse seadusega ühisosa ja sarnane rakendus lemmiklooma kohta käivate nõuete osas, mistõttu mõisted on seadustes küll pisut erinevad oma ülesehituselt, kuid kokkuvõttes hõlmavad üht ja sama loomade rühma.</p>
Maksu- ja Tolliamet	<p>Ülejäänud määruse (EL) nr 576/2013 artiklites 33-35 nimetatud ülesanded jäävad MTA pädevusse. Seega on MTA eelnõu kohase seaduse kohaselt pädev asutus eelnimetatud määruse artiklite 33 ja 34 ning artikli 35 lõike 1 punktides a ja b ning lõike 2 osas.</p> <p>Määruse (EL) nr 576/2013 artikli 35 lõike 1 kohaselt, kui määruse artiklitega 33 ja 34 ette nähtud kontrollidest selgub, et lemmikloom ei vasta II või III peatükis sätestatud nõuetele, otsustab pädev asutus pärast konsulteerimist ametliku veterinaararstiga ning, kui see on asjakohane, omaniku või volitatud isikuga, kas loom tagasi saata lähteriiki või territooriumile (punkt a) või isoleerida lemmikloom ametliku järelevalve all (punkt b).</p> <p>Nõustume eelnõu seletuskirjas väljatooduga, et seaduses pädevuste selge jaotus tagab, et ametkonnad teevad kontrolle ja otsuseid oma pädevuse piires. Küll aga leiame, et kui kontrollides selgub, et lemmikloom ei vasta nõuetele ja pärast veterinaararstiga konsulteerimist tuleb lemmikloom maismaapiirilt või lennujaamast tagasi saata lähteriiki või-</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Selgitame: Eelnõus täpsustatakse sätet ja vähendatakse MTA kohustusi seoses lemmikloomade kontrolliga piiripunktis. Määruse (EL) nr 576/2013 artikli 35 nõuete täitmine ongi mõeldud tolli ja PTA ametnike koostöös.</p> <p>Põhjendus, et MTA-l puuduvad ruumid ja vahendid kontrolli läbiviimiseks, loomade ajutiseks hoiustamiseks ja võimekus looma tagasisaatmiseks on kummalised, kuna see kohustus on loomatauditõrje seaduses 2016. aastast ja veterinaarseaduse koostamisel sinna lisatud samal kujul. Ka eelnevalt oli 2004. aastal jõustunud loomade ja loomsete saadustega kauplemise ning nende impordi ja ekspordi seaduse kohaselt lemmikloomade impordi kontroll MTA pädevuses.</p> <p>Saame MTA ettepanekust aru, et amet ei ole eelneva 8 aasta jooksul määruusest tulenevate nõuete täitmiseks samme astunud ja nüüd soovib, et PTA tegeleks edaspidi loomade isoleerimiseks vajalike ruumide kasutuselevõtu ja isolatsiooni läbiviimisega.</p> <p>MTA esile toodud järelevalvekoorte terviseohutusega seotud suurenenud riski me ei näe, kuna koerad puutuvad</p>

	<p>territooriumile või isoleerida ametliku järelevalve all, siis seda ei ole alati võimalik teha ning MTA-l puudub selleks pädevus ja vahendid.</p> <p>Maismaapiirilt on võimalus lemmikloom lähteriiki tagasi saata (välja arvatud juhul kui tegemist on sõjapõgenikuga, EL-i kodanikuga) ning sellisel juhul tuleb loom kas piiripunktis kinni pidada või väljastada eriluba. Erandina võivad liikmesriigid määruse (EL) nr 576/2013 artiklist 32 lähtudes teha erandi artiklite 6, 9, 10 ja 14 sätetest (marutaud jms haigused) ning eriolukorras lubada selliste lemmikloomade mittekaubanduslikku toomist oma territooriumile. Eriolukorras annab loa riiki sisenemiseks pädev asutus, kes vastavalt VS § 9 punktile 2 on määruse (EL) nr 576/2013 artikli 32 kohaldamisel PTA. Järelikult on PTA pädev artikli 32 erandi andmise üle otsustamises. Peame oluliseks välja tuua, et Narva piiripunkt (toll) töötab ajavahemikul kell 7.00 kuni 23.00 ning PTA ametnikud töötavad Narva piiripunktis koha peal kella 08.00-st kuni 17.00-ni. Seega võib piiripunktis tekkida olukord, kus PTA ei ole koha peal olemas, et eriluba väljastada, kuid reisijal on piiriületus lubatud. MTA-l aga ei ole spetsiaalseid ruume, kus lemmikloomi seni hoiustada ja isoleerida ametliku järelevalve all, kuni eriluba antakse. Kuna tolli ruumides viibivad pidevalt teenistusköerad, siis on haigete lemmikloomade korral suur risk, et teenistusköer nakatub ja haigestub. Teenistusköerte väljaõpe ja ülalpidamine on väga ressursikulukad. Seega ei ole põhjendatud, et tekkida võib olukord, kus nõuetele mittevastavad lemmikloomad viibivad teenistusköertega samades ruumides.</p> <p>Tallinna lennujaamas ei ole tagasisaatmine lähteriiki või- territooriumile enamjaolt koheselt võimalik, kuna lendude vahed on pikad ning lähteriiki ei pruugi Tallinna lennujaamast lendu tagasi minna mitu päeva. Lisaks ei pruugi lemmiklooma omanikul või volitatud isikul olla võimalik soetada tagasilennupiletit. Seega peab nõuetele mittevastav loom jääma lennujaama teadmata ajaks. Lennujaamas sees puudub aga loomade</p>	<p>igapäevaselt kokku paljude inimeste ja mujalt pärit esemetega, mis võivad samuti kaasa tuua haigusetekitajaid. Loomataudide vastu on MTA-l kui loomapidajal vastutustundlik loom vaktsineerida ja rakendada muid meetmeid looma kaitsmiseks.</p> <p>Oleme seisukohal, et probleem on lahendatav ametite vahelise koostööleppega.</p>
--	--	--

	<p>jalutamisevõimalus ning tollil ei ole ruume ega võimalust lemmiklooma isoleerimiseks. Lennujaamas viibivad ka teenistuskoad, mistõttu on haigete lemmikloomade korral suur risk, et teenistuskoad nakatub ja haigestub. Eriolukorras on küll võimalik, et PTA annab välja loa looma sisenemiseks riiki või transiidiks läbi Eesti, kuid kuna keskasutus töötab tööpäevadel esmaspäevast neljapäevani kuni kella 16.45-ni ja reedel pool päeva, ei tule veterinaararstid lennujaama ka väljakutsel ning eriloo väljastamine on takistatud.</p>	
	<p>Määruse (EL) nr 576/2013 artikli 35 lõike 2 kohaselt, kui pädev asutus ei anna luba lemmikloomade mittekabanduslikuks toomiseks liitu, isoleeritakse lemmikloomad ametliku järelevalve all, kuni nad kas saadetakse tagasi lähteriiki või -territooriumile (punkt a) või võetakse vastu muu haldusotsus nende lemmikloomade kohta (punkt b). Nagu eelnevalt välja tõime, puudub MTA-l lemmiklooma isoleerimisvõimalus ametliku järelevalve all. Mis puudutab muu haldusotsuste tegemist, siis seda on pädev tegema PTA, kes saab anda välja eriloo lubada lemmikloom ajutiselt riiki. Seega ei ole põhjendatud muu haldusotsuse tegemise osas pädevuse seadmine MTA-le. PTA-l on selgelt suurem pädevus loomade riiki lubamise üle otsuseid teha, samuti otsustada, kuidas tuleks riiki mittelubamisel loomi hoiustada.</p> <p>Leiame, et MTA-l on küll võimalik dokumente kontrollides tuvastada mittenõuetekohasus, kuid ei ole arvestatud asjaoluga, et vastavalt VS § 9 punktile 2 on MTA määratud pädevaks asutuseks ka lemmikloomade tagasisaatmise ja isoleerimise üle otsustamisel, kui dokumendid nõuetele ei vasta. See omakorda tähendab, et MTA peaks suutma tagada loomade tagasisaatmise lähteriiki või -territooriumile ja/või isoleerimise ametliku järelevalve all. MTA-l aga puuduvad täna teadmised ja vahendid, et vajadusel lemmikloomi nõuetekohaselt hoiustada ning alati ei ole võimalik piirilt looma tagasi saata. Seda võib ette tulla eelkõige lennujaamas, kus looma tagasisaatmine lähteriiki pole alati koheselt</p>	<p>Ei arvesta</p> <p>Selgitame: Vastavalt määruse (EL) nr 576/2013 artikli 35 lõikele 1 otsustab pädev asutus pärast konsulteerimist ametliku veterinaararstiga ning, kui see on asjakohane, omaniku või volitatud isikuga, kas loom tagasi saata lähteriiki või -territooriumile (punkt a) või isoleerida lemmikloom ametliku järelevalve all (punkt b). Pädev asutus on kontrollle läbiviiv asutus, ehk MTA, vajadusel konsulteeritakse PTA ametnikuga. PTA-l ei ole pädevust piiripunktis anda korraldusi loomaga liikuvale isikule, vaid ainult anda olukorrale hinnang, mille alusel MTA edasi tegutseb.</p> <p>Oleme seisukohal, et probleem on lahendatav töökorralduslikult ametite vahelise koostööleppena.</p>

	<p>võimalik ning seni kuni see võimalikuks osutub, on vaja loom isoleerida ametliku järelevalve all ja hoiustada, milleks aga puudub lennujaamas koht, kus oleks võimalik erinevaid loomi nõuetekohaselt hoiustada. Samas, kui lemmiklooma dokumentatsioon on puudulik, ei tohi loomaga riiki sisenemist lubada.</p> <p>Eeltoodust tulenevalt oleme seisukohal, et määruse (EL) nr 576/2013 artiklitest 33 ja 34 tulenev dokumentide ja identsuse kontroll saab olla MTA ülesanne ja pädevus, kuid artiklist 35 tulenev loa andmise ja meetmete võtmise otsustamine, sh lemmikloomade tagasi saatmine lähteriiki või- territooriumile ja isoleerimine ametliku järelevalve all, ei saa olla MTA ülesanne ja pädevus ning tuleks VS § 9 punktist 2 välja võtta.</p>	
Andmekaitse Inspeksioon	<p>AKI selgitab, et andmekogus sisalduvate isikuandmete kasutamise eesmärk peab olema kooskõlas andmekogu asutamise eesmärgiga ehk isikuandmete kasutamine on lubatud ainult seaduses või selle alusel antud õigusaktis sätestatud ülesannete täitmiseks (AvTS § 43¹ lg 1).</p> <p>AKI hinnangul ei ole eelnõuga kavandatud veterinaararstide ja loomapidajate (sh lemmikloomapidajate) kontaktandmete kasutamine eelviidatud isikute teavitamiseks ja seirete ning küsitluste korraldamiseks kooskõlas vastavate andmekogude eesmärkidega ning nimetatud isikuandmete sellisel viisil kasutamiseks puudub seega õiguslik alus.</p> <p><u>Veterinaararstide register</u></p> <p>Haldusorgan ei tohi andmekogu pidada oma pädevusse mitte kuuluvate ülesannete tarvis. Riiklik veterinaararstide register on asutatud VS § 21 alusel. Registri eesmärgid on ammendavalt loetletud nimetatud paragrahvi lõikes 2 ning nende hulgas ei leidu veterinaararstide teavitamist ega seirete või küsitluste korraldamist. Lisaks sellele ei kuulu selline teavitamine või seirete ja küsitluste läbiviimine registri vastutava töötaja ehk PTA-le seadusega ettenähtud avalike ülesannete hulka.</p> <p>VS § 57 lg 3 näeb ette, et loomataudi ohu korral teavitab Põllumajandus-ja</p>	<p>Arvestame osaliselt</p> <p>Selgitame:</p> <p>Veterinaararstide register</p> <p>Riiklik veterinaararstide register on asutatud VS § 21 alusel. Registri eesmärgid on tõesti loetletud nimetatud paragrahvi lõikes 2. Veterinaararstide registri eesmärk on § 21 lg 1 punkti 3 kohaselt muuhulgas <u>tagada vajalike andmete kogumine veterinaaria valdkonna paremaks korraldamiseks.</u> Lisaks peab veterinaararst vastavalt § 19 lg 1 punktile 9 täitma Põllumajandus- ja Toiduameti antud ülesandeid seoses eriti ohtliku või esilekerkiva loomataudi ennetamise ja tõrjega. Ülesannete planeerimiseks ja nende andmiseks on PTA-l vaja kasutada veterinaararsti kutsetegevuse luba omava isiku kontaktandmeid, et tagada kiire teavitus ja infovahetus. Seega AKI seisukoht, et haldusorgan ei tohi andmekogu pidada oma pädevusse mitte kuuluvate ülesannete tarvis, ei ole põhjendatud, sest tegemist on PTA pädevusega.</p> <p>AKI toodud näide elanikkonna teavitamisest ei ole asjakohane, kuna kõnealuse sätte ei soovita anda volitusi elanikkonna teavitamiseks. Veterinaararstide teavitamine ning taudiennetuseks ja tõrjeks vajalike andmete kogumine ei ole registri eraldi tegevus ega eesmärk. Taudiennetuse ja -tõrje läbiviimiseks on PTA jaoks vajalik kogu</p>

<p>Toiduamet elanikkonda massiteabevahendi kaudu vajadusest rakendada asjakohaseid loomatauditõrje meetmeid. Seadusega ei ole ettenähtud isikupõhine teavitamise kohustus.</p> <p>Järelikult eelnõu punktis 6 ettenähtud isikuandmete kasutamise eesmärk on vastuolus veterinaararstide registri pidamise eesmärgiga ega lähtu PTA seaduslike ülesannete täitmise vajadusest.</p> <p><u>Loomade register</u></p> <p>Sarnaselt veterinaararstide registriga ei ole ka loomaderegistris olevate kontaktandmete kasutamine teavitamise ning seirete ja küsitluste korraldamiseks kooskõlas andmekogu eesmärgiga. PRIA põhimäärusest tulenevalt ei kuulu loomapidajate teavitamine PRIA tegevusest, loomade registriga seotud muudatustest jm eelnõu punktis 24 nimetatud tegevused PRIA ülesannete hulka.</p> <p>Eriti kahtlusttekitav on seadusandja soov teavitada loomapidaja perekonda loomapidaja surma korral teabe uuendamise vajadusest. Jääb täiesti arusaamatuks, kuidas soovitakse surnu perekonda teavitada surnu kontaktandmete kaudu (ei saa eeldada, et teistel isikutel on juurdepääs surnu kontaktidele). Või siis seadusandja sooviks on, et PRIA selgitaks välja surnud loomapidaja sugulussuhted ning teavitaks perekonnaliikmeid otse nende kontaktide kaudu? Samas jääb selgusetuks, keda konkreetselt tuleks ikkagi teavitada. Etteruttavalt selgitab AKI, et selliseks andmetöötuseks puudub seaduslik alus. AKI ei näe, et sellise teavitamise jaoks kontaktandmete kogumine oleks üldse aktsepteeritav. Teabe uuendamise kohustus tekib vastavalt seadusele looma uuel omanikul, kelleks ei pruugi üldse saada surnu perekonna liige.</p> <p>Juhul, kui andmekogus sisalduvate kontaktandmete kasutamise eesmärgiks on isikute täiendav teavitamine, seirete ja küsitluste korraldamine, peab sellise õiguse kehtestamine olema põhjalikult kaalutud ja vajalik. AKI leiab, et eelnõus ei ole sellist vajadust veenvalt põhjendatud ei</p>	<p>veterinaaria sektori ühises infoväljas hoidmine ja olemasoleva ressursi maksimaalne ärakasutamine.</p> <p>Me ei nõustu väitega, et eelnõu punktis 6 ettenähtud isikuandmete kasutamise eesmärk on vastuolus veterinaararstide registri pidamise eesmärgiga ega lähtu PTA seaduslike ülesannete täitmise vajadusest.</p> <p>Loomade register</p> <p>Kinnitame, et lemmikloomapidaja surma korral ei saada PRIA teavitusi selle isiku lähikondlastele. Lisaks asjaolule, et lähikondlaste kohta puuduvad PRIA-l andmed, ei ole PRIA-l ka huvi selliseid teavitusi saata. Tegu on ebaõnnestunud sõnastusega eelnõu seletuskirjas. Igal elusal lemmikloomal, kelle kohta on andmed registrisse kantud, peab olema seos isikuga, kes teda peab. Kui loomapidaja on surnud ja selle kohta saabub registrisse vastav info (rahvastikuregistrist), on oluline, et loomade registri andmetes toimiks teatud aja jooksul ka pidaja osas muutus. On oluline, et loom ei jääks hooletusse pärast seda, kui loomapidaja on surnud.</p> <p>Isikute täiendav teavitamine on oluline taudiennetuse ja registriandmete õigsuse tagamiseks (ehk loomade jälgitavuse tagamiseks) ning leiame, et selle võimaluse jätmine on igati asjakohane. Oleme lisanud eelnõusse nõusoleku alusel näiteks seiretes ja küsitlustes osalemise.</p>
---	--

	<p>veterinaararstide registri ega loomade registri osas. Juhul, kui isikutega eelnimetatud eesmärkidel ühenduse võtmine siiski kehtestada, on see võimalik ainult juhul, kui isik on andnud selleks nõusoleku ning ka siis peab isikule jääma võimalus nõusolek igal ajal tagasi võtta. Palume eelnõu vastavalt muuta.</p>	
	<p>Andmete õigsus: Loomade registri andmete õigsuse eest vastutab andmete esitaja ehk veterinaar ja loomapidaja ühiselt. Seadusega on pandud kohustus ja tähtaeg infot edastada. Samas seletuskirjas on täpsustatud, et üldjuhul uuenevad enamik loomapidaja ja lemmikloomapidaja kohta kogutavad andmed automaatselt, kui isik neid andmeid rahvastiku-või äriregistris uuendab, ning riigi lemmikloomaregistris ei pea riigi jaoks andmeid topelt uuendama. Ehk VS paneb sisuliselt loomapidajale kohustuse uuendada rahvastikuregistris andmeid ja seda siis VS-s ettenähtud tähtaja jooksul. Nimetatud lähenemine ei ole õiguspärane, kuna rahvastikuregistri andmete uuendamine on juba reguleeritud rahvastikuregistri seadusega.</p> <p>Arusaamatuks jääb veel see, mis saab siis, kui loomaomaniku poolt loomade registrisse sisestatud andmed erinevad rahvastikuregistri andmetest. Kas siis need kirjutatakse automaatselt üle vastavalt rahvastikuregistri andmetele? Või loomapidajal on ikkagi võimalus ise määrata, milliseid kontaktandmeid ta kasutab oma üldiste kontaktandmetena (rahvastikuregistris) ning millised ta märgib loomade registris. AKI hinnangul peaks see võimalus siiski inimesel olema, kuna võib juhtuda, et see, kellega loom reaalselt elab, ei ole see, kes on ennast looma omanikuna registreerinud (nt looma omanikuks on poeg ja loom elab enamus ajast omaniku maakodus omaniku vanematega ning looma omanik on otsustanud, et loomade registris oleks mõistlik näidata looma tegeliku viibimiskoha aadress).</p> <p>AKI soovib hoolega vaadata üle loomade registrisse andmete kandmist reguleerivad sätted ning korrigeerida neid viisil, mis võimaldab aru saada, kuidas reaalselt peab olema tagatud loomapidaja andmete õigsus.</p>	<p>Arvestame osaliselt Selgitame: Eelnõu ja seletuskirja teksti on selguse mõttes täpsustatud. Andmete ajakohastamise nõudele on lisatud erand, millega VS-iga ei kohustata teistes riigi registrites andmeid ajakohastama. Erand kehtib selliste andmete korral, mis saadakse teistest andmekogudest avaliku teabe seaduse § 43⁹ lõike 1 punkti 5 alusel kehtestatud korras riigi infosüsteemide andmevahetuskäsi kaudu. Näiteks rahvastiku- või äriregistrist.</p> <p>Oluline on andmete registrisse esitamise puhul asjaolu, et sinna tuleb esitada mitte omaniku, vaid loomapidaja andmed. Loomapidaja või lemmikloomapidaja on looma pidav isik. Kui loom kuulub loomapidajale, on ta samaaegselt loomapidaja ja ka loomaomanik. Kui looma pidav isik ei ole looma omanik, on ta siiski loomapidaja ja vastutab loomapidamisele kehtestatud nõuete täitmise eest. Lühidalt: loomapidaja on isik, kellega koos loom elab. VS ei sätesta nõudeid omandisuhtest lähtuvalt – loomatervise seisukohast on oluline, et oleks selge looma pidamise eest igapäevaselt vastutav isik. Seega ei ole tegu omandisuhteid reguleeriva või tõendava registriga. Omandisuhte asemel on oluline luua seos looma ja teda pidava isiku vahel.</p>

	<p>Isikuandmete säilitamine:</p> <p>Eelnõu punktiga 28 sätestatakse, et loomade registrisse kantud käesoleva paragrahvi lõike 1 punktide 7 ja 8 kohaselt looma ja tema pidaja kohta kogutud andmeid ning nende alusdokumente säilitatakse üks aasta arvates looma surma kohta kande tegemisest või 20 aastat arvates looma kohta registrisse kantud sünnikuupäevast. Logisid säilitatakse loomade registri põhimääruses sätestatu kohaselt.</p> <p>Seletuskirjas on selle kohta selgitatud, et üks aasta on piisav ajavahemik andmete koondamiseks erinevate rikkumismenetluste või vaidluste lahendamise tarbeks. Seejuures ei ole kuidagi selgitatud, miks juhul, kui looma surma kohta kanne puudub, peab andmeid säilitama tervelt 20 aastat. Konkreetse tähtaja määramise põhjendus peab olema toodud seletuskirjas ning sellest peab olema üheselt selge, miks ei piisa andmete säilitamisest lühema aja jooksul. Palume eelnõu seletuskirja vastavalt täiendada.</p>	<p>Arvestame</p> <p>Seletuskirja täiendatud järgmiselt: Juhuks, kui loomapidajad ei ajakohasta looma surma kohta andmeid, on vaja meetmeid, millega tagada, et registriandmed oleksid võimalikult reaalselt elu peegeldavad ja registris ei oleks andmeid tegelikult surnud loomade ja nende loomade pidajate kohta. Selleks kehtestatakse nõue, et looma kohta esitatud andmeid säilitatakse kuni 20 aastat tema sünnikuupäevast alates, ehk eeldusliku maksimaalse looma eluea vältel. Erinevate tõugude keskmiselt on koerte eeldatav eluiga isastel loomadel 11,23 aastat, emastel loomadel 11,41 aastat. Siiski on tõuge, kelle eeldatav eluiga on märkimisväärselt pikem. Näiteks Inglismaal tehtud uuringus selgus, aastatel 2009–2011 surnud koerte mediaanvanus koera surma ajal oli eeldatavalt 12,0 aastat (kvartiilide vahe (IQR): 8,9–14,2). Erinevate tõugude puhul varieerus mediaanvanus surma ajal Bordoo dogi 5,5 aastast (IQR: 3,3–6,1; n = 21) kääbuspuudli 14,2 aastani (IQR: 11,1–15,6; n = 20). Kasside keskmine eluiga on vahemikus 13–17 aastat, kuid sõltuvalt isendist, võivad nad elada ka 20 aastat või enamgi. Looma eluiga sõltub paljudest erinevatest asjaoludest, sh tõug, eluviis (tubane kass või õuekass), veterinaarabi võimaldamine, toitumine, aktiivsus jm. Lähtuvalt eeltoodust, on oluline, et arvestaksime andmete säilitamise aja puhul nii koerte kui ka kasside eluea pikkusega. Selle pärast on andmete säilitamise ajaks määratud 20 aastat alates looma sünnikuupäevast. Kui aga loomapidaja kinnitab, et loom on elus ka pärast selle tähtaja saabumist, siis säilitatakse andmeid looma tegelikult surma kuupäevast lähtuvalt.</p>
Eesti Maaülikool	<p>Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut teeb Veterinaarseaduse muutmise eelnõusse parandusettepaneku jätta välja § 15 lõike 3 töökogemuse ja läbitud täiendusõppe arvestuse, kuna need ei ole mõõdetavad ega hinnatavad näitajad.</p> <p>Lõike 3 uus sõnastus: Eesti Maaülikool annab hinnangu selle kohta, kas kutsetegevuse loa taotleja läbitud õppekava vastab Eesti asjakohasele õppekavale, ning teeb vajaduse korral ettepaneku</p>	<p>Selgitame</p> <p>Seda muudatust ei ole VTK-ga eelnõu ettevalmistamise käigus käsitletud, mistõttu see vajab täiendavat analüüsi. Veterinaarseaduse kohaselt esitab kutsetegevuse loa taotleja, kes on omandanud veterinaararsti kvalifikatsiooni muus liikmesriigis kui Eestis, Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigis või Šveitsis, Põllumajandus- ja Toidumajanduse, elulookirjelduse, kontaktandmed, andmed eelmise töökoha asukoha riigi</p>

	<p>täiendusõppe kohta, 40 tööpäeva jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 viidatud dokumentide ja andmete saamisest arvates.</p>	<p>kohta ning kutsealase töökäigu kirjelduse, veterinaararsti kvalifikatsiooni tõendava dokumendi koopia ja erialast täiendamist tõendava dokumendi koopia ning ka veterinaararsti kvalifikatsiooni tõendava dokumendi väljastanud õppeasutuse loomaarstiõppe õppekava. Seega esitatakse vajalik teave taotleja töökogemuse ja läbitud täiendusõppe kohta ning esitatud teavet on võimalik taotleja kvalifikatsiooni hindamisel arvestada, kui selleks on vajadus. Taotleja töökogemuse arvestamise põhimõtte näeb ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.09.2005, lk 22–142).</p> <p>Esmasel hinnangul ei ole tegemist selliste sätetega, mis takistaksid Eesti asjakohasele õppekavale vastavuse kohta hinnangu andmist ja täiendusõppe kohta ettepaneku tegemist.</p> <p>Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames.</p>
	<p>Teeme ka ettepaneku korrigeerida § 15 lõige 5 ... lähtudes eesti keele oskuse nõuetest ja vajadusest ning asendada väljend „vastavalt õppekorraldusele“ väljendiga „vastavalt õppekorralduseeskirjale“.</p> <p>Lõige 5 uus sõnastus: Kui Eesti Maaülikooli antud hinnangu alusel erineb kutsetegevuse loa taotleja läbitud õppekava oluliselt Eesti loomaarstiõppe õppekavast ja taotleja peab läbima asjakohase täiendusõppe, on tal võimalik teha hinnangu saamisele järgneva 60 tööpäeva jooksul Eesti Maaülikooli koostatud ja korraldatud eestikeelne sobivustest või läbida vajalikus mahus loomaarstiõppe õppekava tingimustele vastav eestikeelne täiendusõpe koos lõpuhindamisega Eesti Maaülikoolis tasulise õppe raames vastavalt õppekorralduseeskirjale. Sobivustestiga kontrollitakse ja hinnatakse kutsetegevuse loa taotleja kutse-, eri- ja ametiteadmisi ning oskusi ja vilumust.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Seda muudatust ei ole VTK-s ega ka eelnõu ettevalmistamise käigus käsitletud ja seega vajab see täiendavat õiguslikku ja sisulist analüüsi.</p> <p>Teenuse osutamisel on veterinaararstil keeleseadusest tulenevalt kohustus osata eesti keelt C1 tasemel, kuid kutsetegevuse ja läbitud õppekava vastavuse hindamisel puudub kohustus hinnata keeleoskust. Taotleja vajab hinnangut eelkõige oma kutse-, eri- ja ametiteadmiste ning oskuste ja vilumuste kohta, mitte riigikeele tundmisele. Eesti keele oskuse nõude lisamine sätetesse olukorras, kus veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut pakub inglisekeelset õpet, ei ole põhjendatud ja on taotlejale kitsendav.</p> <p>Esmasel hinnangul ei ole tegemist sätetega, mis takistavad sisuliselt sobivustesti või täiendusõppe korraldamist. Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames.</p>
Eesti Loomaarstide Koda	<p>Eesti Loomaarstide Koja ettepanek Maaeluministri määruse nr 58, vastu võetud 18.11.2021 „Volitatud veterinaararsti volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingute tegemise eest makstava tasu määrad ja tasu maksmise kord ning volitatud</p>	<p>Selgitame</p> <p>Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames ning ettepanek võetakse võimalusel arvesse edasise õigusloome käigus.</p> <p>Sobiva lahenduse leidmiseks on vajalik koostada täiendatavalt nii õiguslik kui ka</p>

	<p>veterinaararsti sõidukulude katteks makstava hüvitise määr sõidukilomeetri kohta“ ja Veterinaarseaduse muutmiseks. Antud määruses toodud hinnad on ajale jalgu jäänud. Hetkel osutavad veel alles jäänud volitatud veterinaararstid teenust missioonitundest. Teeme ettepaneku tunnistada kehtetuks nimetatud määruse § 3 Volitatud veterinaararsti sõidukulude katteks makstava hüvitise määr sõidukilomeetri kohta. (1) Volitatud veterinaararst võib volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingute tegemisel isikliku sõiduki kasutamise korral nõuda isikult, kelle suhtes veterinaarjärelevalve toiming tehakse, veterinaarseaduse § 84 lõikes 4 nimetatud sõidukulude katteks hüvitist sõidukilomeetri kohta 0,4 eurot, millele juhul, kui volitatud veterinaararst on käibemaksukohustuslane, lisandub käibemaks. (2) Lõiget 1 ei kohaldata § 2 lõike 1 punktis 3 ja lõike 3 punktis 5 nimetatud toimingute tegemise korral, mille puhul sõidukulude hüvitis on arvestatud tasu määra sisse.</p> <p>Antud § asemel pakume võrdsusprintsipi arvestades „visiiditasu“, mis on kõigile tootjatele ühtne. Hetkel on veterinaararsti elukohale lähemal asuvad tootjad paremas seisus kui kaugemal elavad ja maksavad vähem kui need, kes juhtumisi asuvad kaugemal. Teeme ettepaneku määrata ühekordse visiidi tasuks 60€.</p>	<p>majanduslik analüüs ja leida lisarahastus muude määrade tõusuks. Hetke kärsesituatsioonis lisaressursside leidmine pole tõenäoline.</p>
	<p>Näeme vajadust muuta Veterinaarseadust ja teeme ettepaneku muuta kehtetuks selle § 84 lõiked 4, 5 ja 6 ning uued lõiked 7 ning 8 sisustada järgmiselt: (7) Volitatud veterinaararsti volitusega seotud veterinaarjärelevalve toimingute tegemiseks vajalikke kohaleja tagasisõidu kulud (edaspidi volitatud veterinaararsti sõidukulud) katab ühekordse visiiditasuga isik, kelle suhtes veterinaarjärelevalve toiming tehakse. (8) Volitatud veterinaararsti sõidukulude katteks makstava ühekordse visiidi tasu määra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. Kõikidele hindadele lisandub käibemaks. Teenuse hindade muutmisel aluseks võetud inflatsioon aastatel 2022-2024, ennustatav inflatsioon aastaks 2025 ja erinevate teenuste raskusaste.</p>	<p>Selgitame</p> <p>Seotud eelneva ettepaneku kohta antud selgitusega. Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames ning ettepanek võetakse võimalusel arvesse edasise õigusloome käigus. Sobiva lahenduse leidmiseks on vajalik koostada nii õiguslik kui ka majanduslik analüüs ja arvestada ka muude ettepanekute koostamist. Seaduseelnõu väljatöötamise vajaduse kooskõlastamiseks peab eelnõu ettevalmistaja koostama väljatöötamiskavatsuse.</p>

<p>Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda</p>	<p>EL-i määruse 854/2004 artikkel 5 sätestab kohustused tapaeelsele ja tapajärgsele kontrollile, mida peab läbi viima riiklik veterinaararst, keda võib abistada riikliku veterinaararsti abi või tapamaja personal. Nimetatud EL-i määruks on riiklik veterinaararst määratletud kui veterinaararst, kes on pädev tegutsema riikliku veterinaararstina ja kes on pädeva asutuse poolt määratud. Veterinaarseadus on sätestatud nõuded veterinaararstile, kuid ei täpsusta, kes on riiklik veterinaararst. Siiani on riiklikus veterinaararstiks loetud vaid PTA teenistuses olevat veterinaararsti. PTA kliendinõukoja koosolekul on PTA juhtkond korduvalt väljendanud muret veterinaararstide puudusest just tapaeelse ja tapajärgsete kontrollide teostamisel. Töö olemus ei kutsu veterinaararste sellisele tööle, mistõttu töötav kaader on kas juba pensionieas või kohe pensionini jõudev. Samas on väiketapamajad aastaid kurtnud olukorra üle, kus mõnes tapamajas saab tapaprotsessi teostada vaid ettemääratud ajal üks kord nädalas või kaks korda kuus, sest riiklikke veterinaare ei ole piisavalt. Selline olukord, kus väiketootja peab oma tööde planeerimisel arvestama PTA teenistujast veterinaararsti ajagraafikuga, on kaotanud väiketapamajade teenuses paindlikkuse ning võimaluse igal ajal pakkuda kliendile värsket liha. Arvestades veterinaararstide nappust ja PTA eelarve kärpeid teeme ettepaneku täiendada veterinaarseadust selliselt, mis võimaldab laiendada veterinaararstide pädevust tapakontrolli teostamisel ning võimaldab riiklike veterinaararstidena töötada ka erapraksises tegutsevaid veterinaararste, tingimusel et nad on PTA poolt saanud vastava õiguse.</p>	<p>Selgitame Ettepanekut ei lahendata praeguse eelnõu menetluse raames ning ettepanek võetakse arvesse edasise õigusloome käigus. Parimate lahenduste leidmiseks on vajalik koostada täiendav mõjuanalüüs ja seaduseelnõu väljatöötamise vajaduse kooskõlastamiseks peab eelnõu ettevalmistaja koostama väljatöötamiskavatsuse.</p>
	<p>EPKK erinevatel loomapõhistel koosolekul on tõstatunud küsimus Eestisse toimetatud loomade karantiinikohustuse vajadusest. Karantiinis hoidmine on soovitatav, loomapidaja peaks olema teadlik riskidest ja hoidma sissetoodavaid loomi põhikarjast teatud ajaperioodi eraldi, kuid vastavasisulist kohustust sätestatuna ei ole. Haiguste tuvastamise ja leviku piiramise meetmena on karantiini nõue sissetoodavatele loomadele üks tõhusamaid meetmeid. Seakasvatuse ümarlaual osalenud</p>	<p>Ei arvesta Loomatervise määrus (EL) 2016/429 art 10 ütleb, et ettevõtjad vastutavad nende vastutusel olevate peetavate loomade eest ja võtavad vajaduse korral nende vastutusel olevate peetavate loomade suhtes bioturvameetmeid. Vajadusel rakendab ettevõtja äsja sisse toodud või haigete loomade karantiini, isoleerimist või eraldamist. Bioturvakava koostab oma farmi kohta <u>ettevõtja ise</u>, arvestades riske ja karja suurust, peetavat loomaliiki jne, ja taudiohu</p>

	<p>seakasvatajad arvasid, et kohustus peaks olema seadusest tulenev. Sama teema on tõstatanud ka teiste põllumajandusloomade puhul ning välja on pakutud ka muid lahendusi. Siinkohal teeme ettepaneku kaaluda võimalusi kehtestada karja sissetoodavatele põllumajandusloomadele karantiinikohustus vähemalt 30 päeva, kas veterinaarseaduses või lisada nõue ühe tingimusena bioohutuskavadesse, või kaaluda mõnda muud alternatiivi, mis täidaks karantiinikohustuse seadustamisega samaväärset nõuet.</p>	<p>vältimise seisukohast peaks seal kindlasti olema sees sissetoodavate loomade paigutamine karantiini/isolatsiooni. Kuna karantiini kehtestamise üldsätted on loomatervise määrukses olemas, siis ei ole vaja neid enam VS-s üle korrata.</p>
	<p>Veterinaarseaduse üks oluline osa on loomataudi ennetamise ja tõrje üldpõhimõtete sätestamine. ÜPP Strateegiakavas on sätestatud sekkumisena loomataudide kontrolliprogrammide alase koostöö toetus. Sekkumise eesmärk on motiveerida koostööd põllumajandustootjate ja neid ühendavate tulundusühistute vahel eesmärgiga töötada välja majandusliku mõjuga loomataudide, nagu infektsioosne rinotrahheiit (IRT) ja veiste viirusdiarröa (VVD), kontrolli- ja likvideerimisprogrammid. Vastavasisuline regionaalministri määrus „Perioodi 2023–2027 loomatauditõrje programmi rakendamise toetus“ on kehtestatud 2023.a. EPKK on korduvalt pööranud tähelepanu, et on vajalik välja töötada taolisi programme ka teistele loomaliikidele järgmiste haiguste leviku ennetamiseks ja tõrjeks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veised, nii piima- kui lihaveised – lisaks rinotrahheidile ja viirusdiarröale ka paratuberkuloos, mükoplasmoos ja Bluetongue; • Sigade ja broilerite puhul salmonelloos; • Lammaste puhul Maedi-Visna, Skreipi ja Brucella ovis; • Kitsede puhul CAE. 	<p>Ei arvesta</p> <p>Antud teema ei ole seotud VS-i muutmisega. ÜPP rakendamise alused ja kord on sätestatud ELÜPS-is (Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus). ÜPP strateegiakavaga pannakse paika sekkumiste kava, eesmärgid, rakendamise nõuded jne.</p>